

universitātes avīze

www.lanet.lv/~luua

№ 2

Otrdiena,
19. septembris,
2000. gads

Latvijas Universitātes izdevums (iznāk kopš 25.09.1922.)

JAUNUMI

Studenti svin savus svētkus

Fizmati sumina savu dekānu

8. lpp. ▶

ŠAJĀ NUMURĀ:

Prof. V. Veics māca
saskarsmi - 3. lpp.

Brīvprātīgā darba misija
- 4. lpp.

Par to, kā atpūtās studenti
- 4., 5. lpp.

Vija Apinīte Anglijā
- 5. lpp.

Vai ir vērts celt pašapziņu?
- 6. lpp.

Oļega Dzenīša konkursi
- 7. lpp.

Rektora inaugurācija

Rektoru sveic korporāciju pārstāvji

1. septembrī LU Lielajā aula notika jaunā Universitātes rektora IVARA LACA inaugurācijas ceremonija. Rektors nodeva zvērestu, viņam tika pasniegta amata regālija - rektora ķēde.

Tam sekoja apsveikumi. Baiba Rivža, apsveicot jauno rektoru, vēlreiz atgādināja, ka garīgums ir pamats mūsu tautas nākotnei; viņa novēlēja spēku visiem kopā veidot garīgumu tautā.

23 studentu korporāciju vārdā Latvijas studentu korporācijas pārstāvji atzīmēja, cik būtiski ir atbalstīt akadēmisko izglītību un ka korporācijas ir tas balsts, uz ko var paļauties rektors.

Studentu padomes vārdā rektoru sveica arī Edgars Jauņups, Padomes priekšsēdētājs.

Augstākās Izglītības Departamenta un ministru vārdā rektoru apsveica ar atbildības smago nastu, bilstot, ka Universitāte - tā ir mērķa, pēc kuras strādā visas pārējās augstskolas. Tika novēlēts arī uzlabot studiju un zinātnes procesu.

Visu humanitāro fakultāšu vārdā rektoru sveica Janīna Kuršite.

2. lpp. ▶

LU FAKULTĀTĒS

Visām zinātnēm ir metafiziskais pamats

Ikvienas klasiskas universitātes pamatā ir Teoloģijas fakultāte. Kāda ir Teoloģijas fakultātes būtība un virzība LU, par to pārdomās dalās tās lektore, filozofijas doktore IVETA LEITĀNE.

Teoloģija ir humanitāro zinātņu pamatojums

Sākotnēji zinātnes ir izdalījušās no teoloģijas. Mūsu priekšā ir viduslaiku modelis, kad visas zinātnes ir zināmā mērā filozofijas sastāvdaļa. Jauno laiku modeļi zināmas sastāvdaļas iegūst mazliet patstāvīgāku eksistenci. Taču tās nekad nevar kļūt pārāk patstāvīgas. Līdzko tas notiek, tās zaudē savu pamatojumu.

Patlaban, piemēram, filozofijas attīstībā ir kāda paradoksāla tendence. Tā gan ir paradoksāla tiem, kuri runājuši par filozofijas vai zinātņu autonomiju no teoloģijas. Tiek atklāta metafizikas neizbēgamība, konstatējot, ka pilnīgi visās zinātnēs un izteikumos ir noteikts metafiziskais pamats. To nav iespējams reducēt, bet iespējams tikai aprakstīt. Tādējādi Teoloģijas fakultātes vietu es redzu tieši šīs tendences atzišanā, zinātņu autonomija - jā, bet šīs dziļās saiknes starp reliģiju un zinātni ietvaros. (Tā īpaši izjūtu, izstrādājot kursu "Reliģijas matemātikas vēsturē"). Ir šobrīd raksturīgi runāt, ka mūsdienu zinātne pat pamato reliģiju. Tas pat tiek it kā atklāts. Jauno laiku zinātne to visu laiku tiecas pierādīt. Atklājums tas ir tam, kurš ir attālinājies no reliģijas un tagad to veido kā atklājumu sev.

Līgums ar Tībingenas universitāti Vācijā

Svarīgs notikums mums bija jūnijā, kad LU Teoloģijas fakultāte slēdza atkārtotu sadarbības līgumu ar Tībingenas universitātes Teoloģijas fakultāti. To vērtēju kā jauna tipa sadarbības programmu. Šajā gadījumā sākam darboties kā "atvērta" fakultāte. Tībingenas universitātes profesori brauks šur un piedāvās savus kursus, kuri tiks integrēti kā mācību programmas sastāvdaļa. Rezultātā tas radīs situāciju, ka tiks pārķāptas universitātes robežas un augstskolas veidos savas kopīgas programmas. Līdz šim Rietumu profesoru lekcijas bija papildu elements studiju darbā. Šeit redzu iespēju sapludināt augstskolu programmas.

Būs iespēja risināt arī sasāpējušas problēmas

Viena ir tā, ka, iespējams, atšķirībā no tehniskajām zinātnēm, humanitārās zinātnes Latvijā ir daudz vairāk atpalikušas. Protams, mēs kā bijušie padomju cilvēki negribam vairs sevi pazemot un apgalvojam, ka mums viss ir ļoti labi. Patiesībā atšķirība starp līmeni šeit un Rietumos daudz aspektos ir pietiekami liela. Ja ārzemju profesori lasa lekcijas pie mums, iespējams šo diferenci pakāpeniski mazināt. Profesoriem iespējams uzreiz iepazīties ar mūsu studentiem un palīdzēt viņiem maģistra darbu veikšanā un eventuāli arī vēlāk doktora darbu vadīšanā.

Otrais ir apmaiņas aspekts. Pirmkārt, tas ir ļoti izdevīgi studentiem. Viņiem tā ir iespēja doties uz Tībingenu - tur papildus studēt, rakstīt zinātniskos darbus un, iespējams, arī noslēgt studiju procesu ārzemēs.

Sasāpējuši problēma visām humanitārajām fakultātēm, cik es vēroju, ir tā, ka tās ir ļoti "noslēgtas". Tajās veidojas sava veida "kliķes", kuras nepieļauj jaunu spēku ieplūšanu. Tātad mums (Teoloģijas fakultātē) ir pretēja - "durvju atvēršanas" taktika. Maksimāli daudz piedāvāt studentiem ne tikai to, ko ir spējīgi dot vietējie kadri. Lai studentiem būtu iespēja salīdzināt. Zināmā mērā arī mēs - mācībspēki - sev "sareģijam" dzīvi, jo studenti varēs mūs salīdzināt ar citu augstskolu mācībspēkiem. Tas reizē ir arī milzīgs stimulums mums.

Dr. Iveta Leitāne

3. lpp. ▶

TELEGRĀFA STILĀ

☑ 8. septembrī LU tika prezentēta apgādā "Zvaigzne ABC" izdotā Pedagoģijas terminu skaidrojošā vārdnīca. Ap 250 lappušu biežajā izdevumā ir 1500 terminu latviešu, angļu, vācu un krievu valodā. Vārdnīcas izdošanu atbalstīja Sorosa fonds – Latvija.

☑ 11. septembrī ziņu aģentūra LETA vēstīja, ka Latvijas Universitātes (LU) abreviatūru izmanto vismaz divas ar augstskolu nesaistītas firmas. Nekādas saistības ar Universitāti nav firmām "LU Pluss" un "LU&KA". Kā informēja LU Līdētājs centrs vadītājs Aivars Švāns, kopā apzinātas 50 dažādas organizācijas, kas nosaukumā izmanto LU vārdu vai abreviatūru. Patlaban tiek precizētas šo organizāciju attiecības ar LU. Lielākā daļa no apzinā-

tajām organizācijām esot fakultāšu fondi un studentu korporācijas. Universitātes juristi pašlaik domā, kādas ir LU vārda aizsargāšanas iespējas, pastāstīja Švāns. Līdz 1. oktobrim tikšot sagatavots jauns nolikums par komisiju, kas dod atļauju LU nosaukuma un abreviatūras izmantošanai. Lietvedības centra vadītājs atzina, ka konflikts ar LU Tūristu klubu, kad LU bija spiesta robežoties no šīs firmas darbības, bijis viens no pamudinājumiem sākt apzināt firmas, kas izmanto LU vārdu. Attiecības ar LU Tūristu klubu vēl tiek precizētas, taču, kā zināja teikt Švāns, pēc Uzņēmumu reģistra datiem LU Tūristu kluba dibinātājs nav norādīts, un ar LU tam nav nekādu līgumattiecību.

☑ 11. septembra LU vadības

sēdes beigu daļā Senāta priekšsēdētājam prof. Mārcim Auziņam laika trūkuma dēļ nācās savu informāciju vadības ausīm sniegt "telegrāfa stilā". Tādējādi profesors ir kļuvis par "Universitātes Avīzes" jaunās izziņu rubrikas nosaukuma netiešu iniciatoru.

☑ LU kanclers Pāvels Fricbergs ar bažām pauda, ka LU fakultātes nav ieņēmušas Ls 1 100 000, bet vēlas turpināt tērēt budžetā neieņemtus līdzekļus, neskatoties uz reālo finansiālo situāciju. Finanšu plānu daļas vadītāja Anita Tērauda piebilda, ka visvairāk studentu mācību iemaksas nav veiktas Ekonomikas un vadības fakultātē, Moderno valodu fakultātē un Medicīnas fakultātē. "Studenti ir studenti. Kaut kā to naidīgu mēs jau no vi-

ņiem dabūsim," optimistiski teica Tērauda.

☑ 13. septembrī LETA ziņoja, ka a/s "Grindeks" jau ceturto gadu pēc kārtas pasniedza prēmijas zinātnisko darbu konkursa uzvarētājiem farmācijas, ķīmijas un bioloģiski aktīvo vielu sintēzes nozarē. Konkurss norisinājās Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas "Izglītībai, zinātnei un kultūrai" ietvaros. Šogad uzvarētāju vidū bija arī divi Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultātes studenti - Marija Trifonova un Raimonds Terentjevs. Kopumā šogad konkursam un stipendijām 2000./01. mācību gadā a/s "Grindeks" ir piešķīris Ls 4642.

☑ LU direktors Atis Peičs informēja, ka valsts uzņēmums "Studentu sabiedriskās ēdināšanas ap-

vienība", kas pavasarī slēdza līgumu ar LU par Raiņa bulv. 19 ēdnīcas reorganizāciju un rekonstrukciju, nepilda līguma saistības. "Nekas nav darīts," teica Peičs. LU direktors pauda ieinteresētību, ka šajā procesā iesaistītos arī studenti. "Studenti nedrīkst palikt neēdūši," uzsvēra Peičs.

☑ LU Medicīnas fakultātes dekāns prof. Uldis Vikmanis informēja, ka 27. septembrī plkst. 16.00 Aspazijas bulvārī 5 tiks atvērta LU aptieka.

☑ 28. septembrī LU apmeklēs Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, lai saņemtu LU Goda doktora diplomu un uzstātos ar runu LU jubilejai veltītajā Senāta svinīgajā sēdē.

GATIS DILĀNS

JAUNUMI

Rektora inaugurācija

◀ 1. lpp.

Sekoja Ivara Lāča runa, kuras sākumā viņš izteica pateicību Jurim Zaķim par iesāktajiem labajiem darbiem. Lāča kungs teica, ka apņemas kalpot Latvijas Universitātei, kā arī aicināja jebkuru iesaistīties rītdienas sagatavju radīšanā. Viņš atzīmēja, ka vajadzētu atbrīvoties no relatīvi pasīvā prasītāja lomas. Lielāku uzmanību vajadzētu pievērst sociālo pamatojumu analīzei, notikumiem, kas risinās Universitātē. Būtu jāklūst tālredzīgākiem un varbūt pat gaišredzīgākiem. Būtu jāspēj atrast studentu radošo darbību, tā nodrošinot Universitātes tālāko attīstību.

Viena no aktualitātēm, kā uzsvēra Ivars Lācis, ir LU misijas precīza noteikšana, šodien pat ir grūti formulēt, kāda īsti ir Universitātes misija.

Universitātei nepieciešama atjaunošanas programma, šai programmai jābūt enerģiskai, uz nākotni orientētai. Nepieciešams decentralizēt pārvaldi un deleģēt vadību akadēmiskajiem līderiem; svarīgi nostiprināt vadības kā vienota līmeņa sabiedrības darbību.

J. Lācis uzsvēra, ka LU students ir galvenais Universitātes studiju procesa subjekts. Rektors atzīmēja, ka ikvienam būtu jāpadomā, vai tas, ko viņš dara, pilnveidos mācību procesu. Viņš citēja Haidegeru: "Aizvērt ausis, lai sadzirdētu esību."

Noteiktu dienas daļu vajadzētu veltīt vispārējai analīzei, pašanalīzei, meditācijai, lai labāk izprastu kopējo situāciju.

Tika arī uzsvērts, ka tieši LU akadēmiskais personāls ir tas, kam jā-

uzņemas atbildība par studiju kvalitāti.

Rektors izteica prieku par to, ka arvien vairāk studentu izmanto kredītiespējas. Universitātē būtisks ir pētniecības darbu finansējums; pagājušajā gadā LU pētniecības projektiem saņēmusi 5,5 miljonus latu. Līderi pētījumos pašlaik ir biologi, tad seko fiziķi, pēc publikāciju skaita pirmajā vietā ir filologi. Doktorantūrā patlaban strādā 384 cilvēki; šis skaits ir nepietiekošs, un tam vajadzētu pieaugt.

Runas nobeigumā rektors citēja Hašekū un visiem novēlēja veselību, dzīvesprieku un katru dienu veltīt Universitātei tikai par vienu minūti ilgāk.

ANDA LASE

Rektors prof. Ivars Lācis amata ķēdes saņemšanas brīdī

BIBLIOTĒKĀ

Atsākušās jauno grāmatu izstādes

Pēc vasaras brīvdienām atsākušās jauno grāmatu izstādes Latvijas Universitātes Bibliotēkā. Arī šoreiz literatūras tematika – jo daudzveidīga.

Par latviešu raksturu

Ikvienā tautā rodami visdažādākie cilvēki, tomēr ir kādas, reizēm pat neteramas nianšas, kuras vieno tik dažādos ļaudis. Teātra zinātniece **Guna Zelīņa** šo jautājumu skata caur mākslas darbu prizmu grāmatā "Nacionālā rakstura un stilistikas iezīmes latviešu teātrī". Autore analizē izcilas latviešu teātra izrādes un aktierdarbus, lai apjaustu, kāds tur parādās latvietis. Grāmata ir viens no autores pēdējā laika apjomīgākajiem veikumiem – līdzās dziļi un detalizēti uzrakstītajai monogrāfijai par Ģirtu Jakovļevu.

Par latvieti un viņa raksturu, kāds tas izpaudās Otrā pasaules kara peripetijās, raksta asprātīgais, stilā eleganti izsmalcinātais **Anšlavs Egli-tis** romānā "Es nebiju varonis". Anšlavs Egli-tis ataino tipisku vidusmēra cilvēku, kurš ierauts notikumu virpulī, un bieži ir sajūta, ka laiks pieņem lēmumus viņa vietā.

Par vienu no mūsu tautas vēstures traģiskajām epizodēm 20. gadsimtā stāsta **Andreja Edvīna Feldmaņa** grāmata "Maslenku tragēdija. Latvijas tragēdija", kurā atklāts, kā Padomju Savienība gatavoja un organizēja šo provokāciju.

Par mūsu vēsturi, par cilvēkiem un likteņiem 16. un 17. gadsimtā stāsta **Jēkaba Janševska** "Mežvidu laudis", mudinot ielūkoties senās Kursas ļaužu sadzīvē.

Palīgā pedagogiem un filozofiem

Pazīstamā latviešu zinātnieka **Vol-demāra Zelmeņa** darbs "Pedago-

ģijas pamati" noderēs gan pedagoģijas un psiholoģijas studentiem, gan arī ikvienam citam interesentam. Speciālistu uzmanību piesaistīs arī **Ingrīdas Gailites** grāmata "Pedagoģiskā analīze skolu praksē", kuru var izmantot gan topošie skolotāji, gan pieredzējušie pedagogi, vēloties uzzināt jaunāko savā profesijā.

Gan speciālistiem, gan tiem, kuri vēlas iepazīties ar cilvēces domas attīstības vēsturi, interesanta varētu būt **Braiena Megi** "Filozofijas vēsture", kā arī apkopojošā rakstura izdevums "Rietumeiropas filozofija 14. - 18. gadsimtā".

Floristika, mode, tūrisms, daiļliteratūra...

Bagātīgajā literatūras klāstā ir ne mazums literatūras svešvalodās, šoreiz – par grāmatām krievu valodā. **Petera Asmani** darbu "Mūsdienu floristika" ar interesi lasīs gan nozares profesionāļi, gan tie, kurus interesē pamatiemāņas ziedu pušķu kārtotāšanas māksla.

Modes dizaineriem kā ierosmes avots var kalpot **Naidželas Kotonas** pētījums "Modes vēsture XX gadsimtā".

Aizvien vairāk cilvēku dodas darbā uz ārzemēm, un viena no sfērām, kurā viņi jo bieži atrod darbu, ir tūrisms. Kas jāņem vērā, sākot darbu gaitas citā zemē šajā nebūt ne vieglajā biznesā? – uz šo jautājumu atbild **Verite Reili Kollinza** grāmata "Darbs ārzemēs tūrisma industrijā".

Kā saistošu romānu var lasīt **Dominika Bona** darbu "Gala – mākslinieku un dzejnieku mūza". Par šo sievieti un viņas lomu, piemēram, atraktīvā, neparastā mākslinieka Dalī dzīvē būs dzirdējuši vai lasījuši daudzi, nu uzrakstīta vēl viena versija.

Un noteikti nevar nepieminēt "saldēdienu" patiesiem intelektuālās prozas gardēžiem – **Franča Kafkas** noveļu krājumu "Amerika".

Pēta Maltu dzimtas koku

"Universitātes Avīze" jau rakstīja par pirmskara laika izcilo botāniķi profesoru **NIKOLAJU MALTU**, publikācija radīja atbalstu: no Melburnas piezvanīja **Skaidrīte Dorilis** – **Nikolaja Maltas** dēla **Jura Maltas** atraitne. **Tā vien šķiet, ka gan Skaidrītes kundzei, gan citiem dzimtas piederīgajiem interesē par savu dzimtu aug augumā. Šī interese tad arī atveda Skaidrītes kundzi un viņas piederīgos uz Latviju. Dzimtene? Senču zeme? Kā kuram. Taču vienlīdz mīļa visiem.**

Skaidrītes kundze savulaik tikusies ar profesoru, tie esot bijuši tikai tādi garāmslidoši mirkli, taču paspējuši radīt iespaidu par Nikolaju Maltu kā par ļoti aizņemtu, taču tīkamu cilvēku. Arī Nikolaja Maltas dzīvesbiedre atmiņā palikusi kā inteligenta, pievilcīga personība.

Nikolajam Maltam bija divi dēli – Ivars un Juris. Juris, kā atceras tie, kas pazina Maltu dzimtu, esot bijis tēvs kas tēvs, bet Ivars vairāk līdzinājies mātei. Jura un Skaidrītes dēls, tāpat Nikolaja Maltas mazdēls Erols ir nopietni ieinteresējies par savas dzimtas vēsturi.

Erolā, šķiet, iemiesojies kaut kas no Nikolaja Maltas rakstura un pasaulē skatījuma – ieinteresētība, pētniecības gars. Lai gan Nikolajs Malta bija botāniķis, bet Erols ir farmakoloģijas speciālists, interese par dabas

pētniecību piemīt kā vienam, tā otram. Septiņus gadus Erols strādāja kādā farmaceutiskajā kompānijā ASV, bet nu ir atgriezies Austrālijā.

Tāpat kā māte Erols dzīvo Melburnā. Uz Latviju kopā ar vīru Erolu bija atbraukusi Skaidrītes kundzes vedekla Lusija, kā arī Lusijas un Erola dēls Aleksandrs Nikolajs Malta. Viņi Latvijā bija pirmo reizi.

Melburnieši ciemu dienās bija atraduši laiku apciemot Latvijas Universitāti, kā arī Universitātes Bibliotēku. It īpaši interesants viesiem izvērtās Bibliotēkas apmeklējums, kura laikā ar Maltu dzimtas pārstāvjiem tikās un uz viņu jautājumiem atbildēja Reto grāmatu un rokrakstu nodaļas vadītāja Vera Markvarte un šīs nodaļas darbiniece Laima Laroze. Larozes kundze pastāstīja par profesora Maltas materiāliem Reto grāmatu un rokrakstu nodaļā, kā arī Bibliotēkas Bioloģijas filiālē.

Viens no Nikolaja Maltas pamatdarbiem, pastāstīja Laima Laroze, ir grāmata "Botānika" 1. daļa "Augu morfoloģija un anatomija". Darbs tapis N. Maltas un K. Abeles redakcijā, bet 1940. gadā izdevuma autori ir trīs: N. Malta, K. Abele, A. Meldersis.

Profesors Malta bija žurnāla "Acta Horti Botanici" redaktors.

Nikolajs Malta kopā ar privātdocentu P. Galenieku rediģējis trīs sējumus izdoto rakstu krājumu "Latvijas zeme, daba un tauta", kas izdots 1936./37. gadā.

Profesors Malta bija izvērsis plašu zinātnisko izdevumu apmaiņu ar

Prof. Nikolajs Malta

kolēģiem visā pasaulē, it īpaši jautājumus, kas skar botāniku. Nikolajs Malta savus darbus sūtīja kolēģiem un pretī saņēma viņu darbus.

1939. gadā Dr. N. Malta dāvināja Matemātikas un dabas zinātņu fakultātes Augu morfoloģijas un sistemātiskās botānikas bibliotēkai 2200 zinātnisko darbu atsevišķos iespedumus par augu sistemātiku, floristiku, morfoloģiju, ģenētiku, ekoloģiju, augu ģeogrāfiju.

Ar Bioloģijas fakultātes bibliotēkas izveidošanu šie darbi tika iepludināti Bibliotēkas kopējā fondā.

Padomju gados Nikolaja Maltas lomu centās noklusēt, bet, atjaunojoties Latvijas neatkarībai, viņš ieņēmis sev pienākošos vietu Latvijas zinātnē kā izcils speciālists un neikdienišķa personība.

VIJA APIŅĪTE

universitātes
avīze

(Iznāk katru otro otrdienu)

Redaktors GATIS DILĀNS
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA
Fotogrāfs TOMS GRINBERGS
Tekstus ievada BRIGITA KERSTENA
Datorsalikumu veido GUNTARS STEPĀNS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586 (pastkastīte atrodas LU kancelejā)
Tālruni: 7034328, 7034329; Fakss 7034330
Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv (Rakstiet mums!)
Mājas lapa Internetā: <http://www.lanet.lv/~luua> (+English summary)
Reģistrācijas apliecība Nr. 535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

LU FAKULTĀTĒS

Visām zinātnēm ir metafiziskais pamats

◀ 1. lpp.

Mēs būsim ne tikai saņēmēji

Programmas svarīgais aspekts ir tas, ka mēs būsim ne tikai saņēmēji, bet piedalīsimies arī lekciju kursu lasīšanā vai semināru organizēšanā tajā universitātē, ar kuru mēs sadarbojamies. Manuprāt, tālab šis līgums humanitāro fakultāšu vēsturē ir novatorisks solis.

Pēc šī līguma noslēgšanas mums ir bijuši radniecīgi piedāvājumi arī no citām universitātēm. Sadarbību un apmaiņu ir piedāvājuši Maskavas universitāte. Tiek kārtots jautājums arī par sadarbību ar Ebreju universitāti (*Hebrew University*) Jeruzālemē. Īpaši bibliiskās studijās, ebreju filozofijā un tā tālāk.

Svarīgi ir tas, ka meklējam labākos. Neaicināsim no Rietumiem vidēja līmeņa profesūru. Katrā pētnieciskajā laukā tādu nav daudz – pieci, seši pasaulē. Mēģināsim panākt un meklēsim arī finansējumu (daļēji tas jau atrasts), lai viņi atbrauktu pie mums. Piemēram, no Maskavas universitātes nākamajā semestrī atbrauks Arkādijs Kovelmans, kurš ir speciālists senajās literatūrās, pārvalda ēģiptiešu, grieķu un ebreju valodu, strādā ar visu šo triju kultūru klasiskajiem tekstiem un veic to paralēlu analīzi. Septembrī sāksies kursi Viktoram Rebrīkam no Mīnsteres, kurš pārvalda vairāk nekā duci seno valodu. Viņš lasa ievadu seno Austrumu vēsturē (Senā Izraēla un apkārtējās kultūras). Tas ir kurss, kurš ir liels deficīts Universitātē.

Vēlamies paturēt iniciatīvu to personību izpētē, kuras ir saistītas ar Latviju

Situācija ir tāda, ka bieži vien Latvijā dzimušās un darbojušās izcilās personības pēta ārpus Latvijas. Svarīgi šo pētniecisko darbu no jauna atgriezt Latvijā vai sākt pilnīgi no jauna. Tā mēs ceram, ka no Maskavas atbrauks filozofijas doktors Valērijs Podoroga, kurš pēta Sergeja Eizenšteina biogrāfiju un darbību, par ko

problēmām. Tāpat ļoti reti ārzemēs viņi ir izteikušies par tādām nozīmīgām, universālām lietām, bet ir pētījuši lokālo.

Mūsu cerība ir (tas gan ir gadu desmitu, ja ne simtu darbs) veidot šeit skolas, kurās ņem vērā visu to tradīciju, kas ir eksistējusi Latvijā. Te pastāvējusi ļoti nopietna vācu tradīcija, te ir tālāk translēta krievu tradīcija, ir brīnišķīga tautas kultūra. Ļoti ātri latvieši ir sākuši ieiet Eiropas aprītē un to apgūt. Simts gadi aptuveni līdz mūsu gadsimta 30. gadiem

rāk un daudz disciplinētāk. Mūsu bibliotēkās studenti redzami tikai sesiju laikā, bet, piemēram, Jeruzālemē pulcējas pat vasaras mēnešos, vēl pirms bibliotēkas atvēršanas. Mans aicinājums ir šo mācīšanās lietu "turēt" daudz augstāk. Zināšanām ir reliģiska nozīme, tās reizē ir vērtība pati par sevi, un mācīšanās process cilvēka dzīvei piešķir jēgu. Tā ir Dieva pasaules atklāšana, izpēte un pilnveidošana. Es saprotu, tas skan ļoti "teoloģiski". Bet pats Universitātes kā mā-

rā šuves visām pārējām lietām. Patiešām, svarīgi ir diskutēt par sabiedrībā nozīmīgiem tematiem, un Teoloģijas fakultāte to plāno darīt. Piemēram, paredzēta plašāka diskusija par klonēšanu. Tā kā pie mums brauks ārzemju augstskolu lektori un profesori, iesaistīsim arī viņus šo problēmu apspriešanā, uzsverot teoloģijas vietu sabiedrībā un zināšanu sistēmā kopumā.

Aktuāls jautājums ir, piemēram, kā vērtēt reklāmu. Par to sabiedrībā nozīmīgas diskusijas nav bijušas. Kā vērtēt reklāmu "Vēlme ir vērtību mērs". Ne visās valstīs un ne vienādā mērā tas tā ir, bet kāpēc tā ir Latvijā? Sabiedrībai par to ir jārunā. Vēlamies, lai šajās diskusijās piedalītos dažādu kopienu pārstāvji, zinātnieki.

"...Sasāpējusi problēma visām humanitārajām fakultātēm, cik es vēroju, ir tā, ka tās ir ļoti "noslēgtas". Tajās veidojas sava veida "kliķes", kuras nepieļauj jaunu spēku ieplūšanu..."

viņš ir sarakstījis grāmatu un uzstāties ar lekcijām ārzemēs. Tāpat gaidām, ka no Izraēlas atbrauks Mihails Šneiders, kurš varētu ievadīt studentus izcilākā Latvijā dzīvojošā rabīna Josifa Rozina darbos.

Uzdevums ir veidot reliģijas filozofijas skolu Latvijā

Kamēr mums tādas nav, mēs Rietumiem pārlieku interesanti nevaram būt.

Ja palūkojam vēsturē, ko gan Latvijas zinātnieki 30. gados ir devuši, tad jāsecina: gandrīz visas vieslekcijas, ko Universitātes Teoloģijas fakultātes mācībspēki lasījuši ārzemēs, ir bijušas veltītas tieši Latvijas

ir ārkārtīgi interesanti un ļoti maz izpētīti. Visbeidzot, Latvijā ir eksistējusi ārkārtīgi augsta līmeņa ebreju civilizācija, kuru diemžēl mēs nevaram "ātri pacelt", jo 20. - 30. gadi Latvijā bija aptuveni tūkstoš gadu attīstības beigu posms. Ja izdotos šo materiālu iestrādāt, tad Latvijā varētu veidoties reliģijas filozofijas skola, kura ņemtu vērā gan kristīgo, gan jūdaisma pieredzi, visu līdzšinējo reliģiskās filozofijas attīstību.

Mēs pārāk maz mācāmies

Es aicinu to apzināties. Studenti mācās pārāk maz, un bieži arī mācībspēki pārāk maz strādā. Reāli pasaulē strādā un mācās daudz vai-

cību iestādes modelis ir, ja vēlaties, teoloģiski pamatots.

Dzīve šobrīd ir ļoti nesakārtota. Redzu, ka Universitātes iespējas ir tajā apstākļi, ka tā palīdz šajā nesakārtotajā dzīvē ieviest sakārtotību. Zinātne ir tā, kas bez visa cita veido komunikāciju starp cilvēkiem, kuri aizrāvušies ar līdzīgām lietām. Tā ir arī zinātnes sociālā funkcija - apvienot cilvēkus, apvienot viņus pie diskusiju galda, mācoties.

Studenti vēlas diskutēt par mums visiem svarīgām lietām

Par tādām, kuras lekcijās nevar tikt izrunātas. Šīs lietas ir zināmā mē-

Esam ieinteresēti, lai mūsu studenti pēc studijām ārzemēs atgrieztos Latvijā

Svarīgi ir veidot un kopt vidi Latvijā, un to varētu darīt cilvēki, kuri ir studējuši dažādās vietās un katrs pārstāv savu skolu. Citur vide jau kaut kādā mērā eksistē un ir sakoptāka. Mums ir jādarbojas mūsu apstākļos. Varētu teikt: ir jāglābj cilvēki šeit. Piemēram, ļoti satraucošs ir moments, ka Latvijā ārkārtīgi pastiprinās narkotiku lietošana. Vajadzīgas ļoti aktīvas pūles, lai cilvēki meklētu papildījumu citādā veidā. Skaidrs, ka alkas pēc narkotikām signalizē neesošo papildījumu. Tas ir jāatrod citiem līdzekļiem. Universitātes uzdevums ir piedāvāt alternatīvas.

IVETU LEITĀNI uzklauzījusi -
MĀRA SADOVSKA

TAS VAR JŪS INTERESĒT

Mācībspriekšmets, kuru izvēlas daudzi

Prof. Voldemārs Veics

Izvēles priekšmetu "Uzvedības un saskarsmes kultūra" Universitātē lasa profesors VOLDEMĀRS VEICS. Ik mācību gadu to apgūst apmēram 200 studenti.

Interesi izraisa profesora personība, viņa ilgu gadu zinātniskā un pedagogiskā darbība Izglītības ministrijas Pedagoģijas zinātniskās pētniecības institūtā, Latvijas Mūzikas akadēmijā, Nacionālajā Aizsardzības akadēmijā, Latvijas Universitātē.

Uzvedības un saskarsmes problēmām profesors pievērsās astoņdesmito gadu otrajā pusē, savās lekcijās paužot atziņas, kuras būtu vēlamas zināt un ievērot katram intelligentam cilvēkam, it īpaši studējošai jaunatnei.

1992. gadā nāca klajā viņa grāmata "Uzvedības kultūra", 1997. gadā - "Uzvedības un saskarsmes kultūra", 1998. gadā -

"Uzvedības kultūra saskarsmē" (1. daļa), 2000. gadā - "Uzvedības kultūra saskarsmē" (2. daļa). Tās paredzētas kā mācību līdzekļi augstskolās un dažādos izvēles kursos. Grāmatu satura rādītāju var izmantot kā studiju programmu.

Daudzveidīgs ir minēto grāmatu saturs un profesora lekciju kurss, kas orientēts uz pieklājīgas uzvedības pamatziņu apguvi, prasmju un iemaņu izkopšanu. Īpaši liela vērtība tiek veltīta šādiem **tematiem**:

- uzvedības kultūras būtībai, etiķetei, iekšējās un ārējās kultūras vienotībai,
- saskarsmes līmeņiem, veidiem, stiliem un saskarsmi sekmējošām īpašībām,
- uzvedībai dažādos vecumposmos, temperamentiem, individualitātei un personībai,
- sevis un citu iepazīšanai, stājai, gaitai un kustībām,
- nedienām ar smēķēšanu, alkohola un narkotisko vielu lietošanu,
- sarakstes un valodas kultūrai, uzrunai, runai un sarunai,
- uzvedībai mājā, darbā, ciemos, kultūras un mākslas iestādēs,
- apģērba, galda, ekonomiskajai, ekoloģiskajai un tirdzniecības kultūrai,
- veselībai, mīlestībai, sievišķīgumam un uzvedībai deju zālē,
- jaunības skaistumam un vecuma cildenumam,
- pieklusinātai uzvedībai saskarsmē un ziediem cilvēka dzīvē,
- starptautiskajam protokolam un

ārzemju viesu uzņemšanai atbilstoši starptautiskajai praksei,

- tautas identitātei un uzvedības niansēm citās valstīs un zemēs,
- Latvijas valsts prezidentiem, simbolikai, Latvijas tēla veidošanai, svētkiem un atceres dienām,
- Zentas Mauriņas dzīves atziņām,
- uzvedības un saskarsmes kultūras pilnveidei.

Redzam, ka profesora V. Veica lekciju kurss ir plašs un aptver gandrīz visas dzīves jomas.

Augstu jāvērtē, ka katras nodaļas sākumā autors norāda galvenos jautājumus, par kuriem, izlasot nodaļu, var gūt zināšanas un izpratni, kā arī izvēlēties nodaļu moto, kas atspoguļo satura būtību.

Sevišķi atzinīgi vērtējami nodaļas beigās sastādītie kopsavilkumi. Tie kalpo attiecīgās nodaļas satura koncentrētai uztverei un apguvei. Ne mazāk nozīmīgs ir nodaļu pašās beigās ietvertais materiāls "Tas ir interesanti" par dažnedažādām pasaules neparastībām. Jāatzīmē, ka tik mērķtiecīgā metodiskajā sakārtojumā uzvedības un saskarsmes kultūras problēmas oriģinālā valodā aplūkotas pirmo reizi.

Studenti, kas izvēlas profesora V. Veica lekciju kursu, rīkojas visnotaļ tālredzīgi - par savu nākotni domājot, par sevis kā personības vispusīgu, brīvu un harmonisku attīstību.

VJVA APINĪTE

Septembrī atzīmē profesora Pētera Jākobsona simtgadi

23. septembrī atzīmējam profesora Pētera Jākobsona (1900 - 1974) simtgadi. Viņš bija P. Sniķera tradīciju turpinātājs un 1950. gadā MF LU aizstāvēja pirmo disertāciju par dermatomikozēm - antropozoonozēm (mikroskopisko sēņu izraisītās slimības, kuras izplatās starp cilvēkiem un dzīvniekiem). Nākamā docenta dermatoveneroloģijā P. Jākobsona klīniskā bāze bija P. Stradiņa slimnīcas mikoloģijas nodaļa, kurā kopā ar nodaļas vadītāju Vili Krastu (pašreiz Latvijas mikologa asociācijas prezidentu) pēckara gados bija veikti pētnieciskie darbi dermatomikožu diagnostikā un terapijā - klīniskā praksē sāka lietot grizeofulvīnu. Jaunā dermatomikožu ārstēšanas metode sāka aizvietot komplikēto rentgenapstarošanu. Docents P. Jākobsons izglītoja topošos ārstus, un viņa zinātniskās aktivitātes bija veneroloģijā un kurortoloģijā. Medicīnas zinātņu doktora disertāciju P. Jākobsons aizstāvēja, pētot Ķemeru dūņu dziednieciskās īpašības slimniekiem ar ādas slimībām.

VENTS MILTIŅŠ,
LU MF doktorants

Valsts eksāmens topošajiem ārstiem. No kreisās: docenti - P. Jākobsons (1900 - 1974), K. Kalbērzs (1893 - 1960), profesori - P. Stradiņš (1896 - 1958), V. Kalbergs (1893 - 1983)

ŠOVASAR

2001. – Starptautiskais Brīvprātības gads

Vai domāsim globāli un rikosimies lokāli?

2001.gadu Apvienoto Nāciju Organizācija ir ielāņojusi izsludināt par Starptautisko Brīvprātības gadu. 2000.gada septembrī Latvijas Universitātē uzsācis darbu LU Studentu brīvprātīgo centrs. Latvijas Universitātē jau ir iesaistījusies Starptautiskajā universitāšu asociācijā, kuru sauc Universitātes tīkls (*University Network*) un kas ir nodibināta 1992.gadā Helsinkos, kur notika pasaules universitāšu forums, kurā piedalījās apmēram 500 docētāju un studentu pārstāvu no gandrīz 100 universitātēm. Patlaban Starptautisko universitāšu asociāciju veido 97 universitātes no 48 dažādu kontinentu valstīm.

Starptautiskās universitāšu asociācijas izveide un darbība ir saistīta ar nevalstisko organizāciju "Helsinki Spānija" (*Helsinki Espana*), kas nodibināta 1990.gadā Spānijā, lai veicinātu 1975.gada Helsinkos 53 valstu vadītāju parakstītā pakta par drošību un sadarbību Eiropā īstenošanu. NVO "Helsinki Spānija" prezidente ir Lēvenšteinas-Verteimas-Rozembergas princese Monika (*Princess Monika zu Löwenstein-Wertheim-Roseberg*), ģenerālsekretāre ir Ana Nieto Centeno. Abu institūciju misija ir darboties humānā dimensijā, lai sociālie labumi tiktu dalīti taisnīgi. Abu darbības principi ir balstīti uz ANO Vispārējo Cilvēka tiesību deklarāciju, to mērķi ir rūpes par cilvēka tiesību un fundamentālo brīvību ievērošanu, kas izpaužas arī dažādu humānu akciju rīkošanā. Starptautiskā universitāšu asociācija tos universitāšu uzdevu-

mus, kas ir saistīti ar sociālās dzīves humanizāciju un harmonizāciju, definē šādi:

- sniegt zināšanas, kas kļūtu par līdzekli sociālām pārmaiņām;

- rūpēties par to, lai zinātniskie un tehnoloģiskie sasniegumi tiktu pielietoti cilvēku labā;

- iepazīstināt ar jaunākajām norisēm kultūrā, to skaitā domāšanas paradigmu maiņu.

NVO "Helsinki Spānija" veicina un īsteno universitāšu sadarbību ar tām privātajām kompānijām visā pasaulē, kas savā darbībā ņem vērā

padarīto, pārrunātu šķēršļu pārvarēšanas iespējas un gatavotos kā Starptautiskajam Brīvprātības gadam, tā Vispasaules Brīvprātīgo saietam 2001.gadā Amsterdamā. Viena no runātājam Madrides saietā bija Izraēlas Volontārisma padomes direktore Mati Veila (*Matti Weill*), kura pastāstīja, cik nozīmīgs Izraēlā ir sociālais kapitāls, ka Izraēlas valstī dzīve noris pēc devīzes: iegūt dodot! (*Get by giving!*). Izraēlas valstī bērnu, kas tāpat kā jebkur citur grib visu sev un grib vienīgi ņemt, māca dot, māca būt iesaistītam kopienas

mes forma. Brīvprātīgais darbs te ir sociāli angāžēta cilvēka pašizpaušme. Cilvēks vēlas tāpat vien kaut ko paveikt līdzcilvēku vai dzīvās dabas labā, lai sajustu gandarījumu. Alga par šo darbu ir prieks un iekšēja harmonija. Brīvprātīgais darbs var būt pateicības žests pasaulei. Brīvprātīgais darbs var būt cēlsirdības izpaušme. Brīvprātīgais darbs var būt protests pret alkatību un kā cilvēku, tā dabas ekspluatāciju.

Eliasa Kaneti zinātnes savaldzinātais, no materiālistiski orientētās dzīves atsvešinātais Kins romānā

diju.

Kā ir ar mums, kādi esam šeit un tagad, kad dzīves materiālā daļa tik daudziem liek domāt par izdzīvošanu, kad tik daudzus ir savaldzinājuši un pakļāvusi savai varai nauda, kas, būdama materiālās dzīves iespēju garant, daļai cilvēku ir kļuvusi par elku, vai gribam un spējam kaut ko izdarīt citu vai mūsu visu labā bez samaksas? Ja esam apjautuši to seno dzīves gudrību, ko Raiņis izteicis vārdiem: "Dodot gūtais neatņemams", tad līdzās naudas pelnīšanai ar prieku padarām kaut ko tādu, kam nav naudas ekvivalents, vai ar prieku ziedojam, ja mums ir godīgi nopelnīts vairāk nekā cilvēka dzīvei vajadzīgs. Tā iegūstam vērtības, kas par naudu nav nopērkamas un ar naudu nav samaksājamas. Mēs varam kļūt bagāti arī dodot. Visi – studenti un docētāji, kas vēlaties pievienoties brīvprātīgajiem, un visi, kas jau esat brīvprātīgā darba darītāji, esat laipni aicināti dot par sevi ziņu Latvijas Universitātes Studentu brīvprātīgo centrā. Tā jums būs iespēja pievienoties starptautiskajai brīvprātības kustībai, lai kopīgi globāli un lokāli rūpētos par sociālā kapitāla un kultūras kapitāla pieaugumu, kas ļautu celt sabiedrības dzīves kvalitāti un saudzēt dabas resursus.

Mēs nedrīkstētu aizmirst, ka brīvprātīgais darbs ir pilsoniskā līdzdalība, kas ir demokrātiskas sabiedrības pamats. Veidosim paši demokrātisku valsti un sabiedrību krietnu un izglītotu cilvēku stilā.

ANNA STEPČENKO,
Sociālo zinātņu fakultātes Socioloģijas
nodalījuma docente, annas@latnet.lv

“Brīvprātīgais darbs var būt pateicības žests pasaulei. Brīvprātīgais darbs var būt cēlsirdības izpaušme. Brīvprātīgais darbs var būt protests pret alkatību un kā cilvēku, tā dabas ekspluatāciju.”

humāno dimensiju, kā arī sadarbojas ar politiķiem. Tādējādi tiek kāpināta cilvēka tiesību ievērošanas efektivitāte un palielināti tās mērogi. Tā tiek panākta sabiedrības humānā integrācija, kas izpaužas valsts sektora, privātā sektora un nevalstisko organizāciju jeb trešā sektora sadarbībā.

Konference

2000.gada 21.-23.jūnijā Madridē notika Eiropas brīvprātīgo konference "Madrid 2000". Madridē pulcējās gandrīz vai visu Eiropas valstu un Izraēlas Brīvprātības institūcijas pārstāvji, lai informētu par

dzīvē, māca palīdzēt citiem. Visiem pusaudžiem un jauniešiem ir obligāti jāpiedalās brīvprātīgajā darbā, tas nozīmē, ka bez maksas jāpadara kāds darbs citu labā. Ir gluži vienalga, ko tu fiziski vai garīgi padari, jādara tas, ko labi proti un kas citiem ir noderīgs vai tai brīdī nepieciešams. Tas ir paradokss, ka brīvprātība ir obligāta, bet šī paradoksa efekts ir sociālā kapitāla pasargāšana no inflācijas. Katra pienākums būt vismaz kādu laiku brīvprātīgajam pieradina dot sabiedrībai un valstij.

Mūsdienu Rietumu eiroamerikāniskajā civilizācijā brīvprātīgais darbs ir postmateriālistisko vērtību izpau-

“Aklums” blēdim Fišerlem, kurš par vienīgo vērtību šai pasaulē uzlūko naudu un par naudu pērkamos labumus un kurš grasās visu Kinam piederošo naudu izkrāpt sev, saka: “Protams, par pakalpojumiem ņemt naudu nav cildenī, bet šis netikumiskais ieradums ir cieši iesakņojies zemākajos slāņos un ir pārņēmis pat izglītoto slāni. Platona vērsšanās pret to nav devusi nekādus rezultātus.” So divu (un citu) personāžu saruna ir totāls pārpratums, un viss romāns ir lieliska ilustrācija tam, kā cilvēki viens otru nesaprot, pārprot, tulko nepareizi. Kaneti te vai sastādījis hermeneitikas enciklopē-

Ja jūsu mērķis ir neaizmirstama atpūta..

Vasara nu reiz ir tas laiks, kad visi sesijās pārkarsušie prāti tiek dzesēti kāda lielāka vai ne tik liela kalibra ūdenstilpnē. Kad Universitātes solos izbalējušajām miesām neatlaidīgi tiek nomainīts tonis no zilganbāla līdz pat šokolādes brūnam. Kad jauni draugi un pārģalvīgas idejas aiz sevis vēl ilgi atstāj neaizmirstamu atmiņu sliedi.

Īsāk sakot, vasarā mērķis mums visiem ir viens – atpūsties, tikai ceļu tā sasniegšanai mēs katrs izvēlamies savādāku. Mana, nometnē atpūsties griboša studenta, izvēle šovasar veda uz klubu "Māja" – jaunatne vienotai Eiropai. Nezinu, vai

jiem, kas veselu nedēļu pavadīs Hausa vasaras nometnē Vecbebrs, ko vairāk uzzinot par Eiropas Savienības paplašināšanās procesiem un galvenajām problēmām ES. Jāpaskaidro, ka kluba "Māja" mērķis ir popularizēt vienotas Eiropas ideju, informējot un izglītojot jaunus cilvēkus un iesaistot jauniešus demokrātiskas Eiropas veidošanā.

Tā kā nometnes vārds līdz šim man bija asociējies tikai ar citu stāstīto, jau krāvājot somas, pieļāvu kļūdu, kas tikai liecina, ka daudzas sev ikdienā apkārt esošas lietas mēs uztveram kā pašas par sevi saprotamas. Ja arī jūs esat viens no šī tehnoloģijas gadsimta upuriem, kas savas dieniņas pavada, fonā skanot

metni bez kādas muzikālas dabas ierīces. Jo tajā brīdī, kad visas nakts garumā jums būs jānoklausās VIII jaunatnes dziesmu svētku reperuāra no blakus istabiņas, kad atklāsiet, ka jūsu gultas biedrs naktīs mēdz no visas sirds krākt, vai, vēl trakāk, kāds paziņos jums jūsu pagājušās nakts monologa saturu, ticiet man, tad kaut ko mainīt būs jau daudz par vēlu.

Lai nu kā, bet somas es biju sakravājusi pēc, manisprāt, visiem pareizības likumiem un, vasarīgai mūzikai, ko uz kādu laiku dzirdēju pēdējo reizi, skanot, devos uz hausistu pulcēšanās vietu Rīgā. Par laimi, nedaudz liņāja, kas pavēra vārtus pirmajai vārdu apmaiņai, palienot zem kāda cita vai paņemt kādu zem sava lietussarga. Kādu brīdī jauniesu barā mēģināju sazīmēt nometnes organizatorus, bet tad sapratu, ka Hausa nometnēs zem vārda "organizatori" vēltīgi meklēt sirmus onkulišus vai jau ar skatienu vien šausmas iedvesošas tantīņas. Visu vādību ir uzņēmušies mani vienaudži, kuriem iejūkot dalībnieku vidū, tā arī nebija iespējams pateikt, kurš te ir organizators, kurš – dalībnieks.

Drīz jau klāt bija arī mūsu autobuss, kurš tūlīt bez jebkādas asinsizliešanas tika ieņemts. Tikpat miermīlīgi tika sadalītas arī istabiņas Vecbebru tehnikumā, un nometne varēja sākties. Pēc slepenām (baidos, ka vēl līdz pat šim brīdim) gultu, galdu un, esmu pārliecināta, arī skapju, ja vien tie būtu iekustināmi, pārbidēm varēja sākties iepazīšanās spēles un kopīgā kārtības ruļļa sastādīšana. Lai arī sākumā varbūt daudz kas no notiekošā likās bērnišķīgs, tas bija pirmais, pēc kā sāku ilgoties, pārrodoties mājās. Un tā jau šajā pašā vakarā mēs visi nemanāmi tikām saindēti ar vienu no skaislākajām Hausa tradīcijām – "Miega

foto no autore personīgā arhīva

dziesmiņu", kura katru vakaru daudzbalssīgā korī izskanēja sveču liesmiņu gaismā.

Teorētiski ar to arī diena beidzās. Praktiski sākās nakts dzīve. Ar mistiskām zobu pastām uz durvju rokturiem nākamajā rītā. Un ar dziļā slepenībā no ēdnīcas iznestā sviesta ietaukotām dušām – kā atreibību. Ne tikai nākamās dienas, bet arī visas turpmākās nedēļas notikumu dažādība parūpējās, lai ļauns prāts par šiem jociņiem netiktu ilgi turēts. Rīta rosme un dažādas lekcijas, apla diskusijas un simulācijas spēles, volejbols un peldēšanās - tā bija tikai neliela daļiņa no mūsu ikdienas. Hausa organizatori bija gods godam pārdomājuši katru dienu, lai tā mums paliktu atmiņā ar kaut ko īpašu, tieši šai dienai raksturīgu. Vienu dienu tā bija X failiem līdzvērtīgā "Nakts trase" ar narkodilieri, kas pēkšņi nez no kurienes izlien sveču izgaismotā mežā un liek noticēt reālai cīņai uz dzīvību vai nāvi, dzīvības vietā gan liekot latviešu tautasdziesmas un dejas. Citu dienu tas bija "Talantu konkurss", kas ar vietējiem dueti, ēnu teātriem un trīs

Jānu parodijām noteikti pārspēja savā laikā tik populāro "Ko tu proti". Noteikti būs daudzi, kas vēl ilgi, piemērot "to braucienus no pārgājiena", pasmaidīs. Jo nezinu gan, vai pateicoties asajiem lauku ceļu likumiem vai ļoti optimistiski noskaņotajam šoferītim, bet man tas viss vairāk atgādināja nevis kārtējo braucienus ar autobusu, bet gan nu jau vēsturē palikušos karuseļus Stācijas laukumā.

Jauni draugi un negulētas nakts, un cits par citu spilgtāki iespaidi, līdzī pēkšņi, lūkojoties nometnes ugunsкура liesmās, atjēdzos, ka tas arī ir viss. Nedēļa nometnē bija paskrējusi vēja spārnēm. Vēl tikai pēdējā, šoreiz arī oficiāli, negulētā nakts un mūsu katra dzīves stūre no Hausa organizatoru rokām tiks nodota atpakaļ mūsējās. Tas, vai vēl kādreiz piestāsim pie Hausa durvīm, paliek mūsu katra brīva izvēle. Tomēr der atcerēties – ja par jūsu mērķi kādreiz kļūst neaizmirstama atpūta, tad ziniet – kluba "Māja" nometnes ir pārbaudīts un drošs ceļš tā sasniegšanai.

GITA LIEPIŅA,
Filozofu 2. kurss

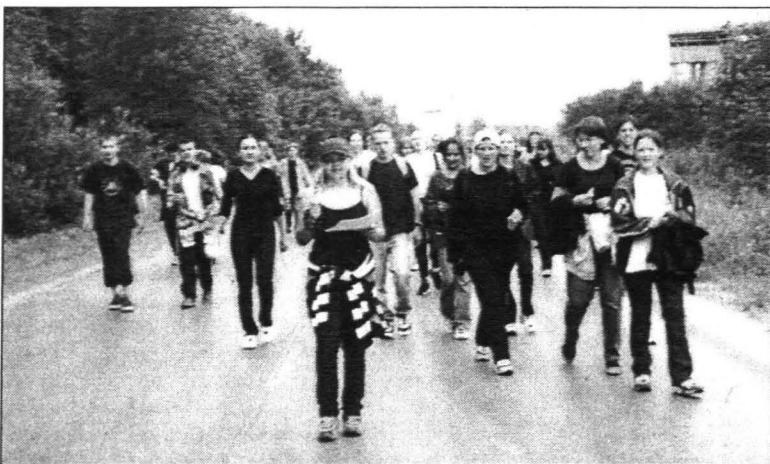

foto no autore personīgā arhīva

neoficiālās gaisotnes vai draudzīgās attieksmes iespaidā, bet mana kā potenciālā nometnes "Mēs Eiropā" dalībnieka anketa tika aizpildīta ar vasarai piedodamu vieglprātību. Tādēļ jo liels bija pārsteigums, kad pēc kāda laika savā pastkastītē uzdzūros vēstulei no, kā viņi paši mēdz sevi dēvēt, "hausistiem". Tajā bija ziņa, ka esmu viena no tiem 50 laimīga-

viena vai otra stila mūzikai, un ja nealkstat visas septiņas dienas nedēļā karot par vienīgo magnetofonu, pleijeri vai kādu citu skaņu izdvesošu elektronisko ierīci, tad labāk nņemiet trešās bikses, kuras esat ieplānojis vilkt gadījumā, ja nu salīst tās, kuras bijāt uzvilcis, kamēr žāvējas pirmās. Tā vietā, kaut vai zobos nesot, bet nedodieties uz no-

ŠOVASAR

Daži iespaidu zibšņi Anglijā

Ja daudzviet pasaulē runāt par laiku - slikts tonis, tad Anglijā tā neesot. Laikam tālab, ka laiks šeit tik tiešām mainās vairākkārt dienā: te lietus, te vasarīgi spoža saule. Tāda ir miglainā Albiona. Par miglu viss skaidrs: visapkārt taču ūdens. Bet kāpēc Albiona? Tas kļuva saprotams, kad, no Kalē ar prāmi braucot uz Duvru, parādījās Duvras baltās klintis. Iepriekšējo gadsimtu cilvēkiem šķersot Lamanšu bija īpašs piedzīvojums, bet zināma angļu atsvešinātība no pārējās Eiropas manāma arī tagad, viņi mēdzot teikt: aizbraukt uz Eiropu...

Katram sava dzīves telpa

Kad pār mani "nogruvuši" daudzie iespaidi, grūti izvēlēties skaidrākos. Vārbūt tas ir Taueris - viens pats visa ceļojuma vērts? Kad, pašā Londonas sirdī nonākusi, pagājos pa Bridžstrītu un paraudzījos atpakaļ, elpa aizrāvās no Bigbena un parlamenta ēkas arhitektūras pilnības. Reiz gan Lielajam Benam esot izgājis greizi. Laukumā un tuvākajās ieliņās pulcējušies tūkstošiem ļaužu, lai dzirdētu, kā Bens iezvana jaunu gadu, bet... Bens nezvana. Sasalis nabadziņš. Kļūme gan ātri novērsta.

Stāvēt Šekspira mājas dārzā ziedošas vasaras vidū, bija jādama, cik ģeniāli viņa lugās uzminēta, paredzēta cilvēka daba, kura gadsimtu gaitā neko īj nedoma mainīties.

Un Ternera gleznu kolekcija Teita galerijas vecajā ēkā... Redzētais neatstāja manī nekā no priekšstata par angļu vēsumu. Darbos virmoja emocijas.

Visu Anglijā aizvadīto laiku dzīvojam koledžu kopmītnēs, bijām Oksfordā un Kembridžā, tālab - galvenokārt par izglītību šajā zemē.

Kenterberija ir neliela pilsētiņa, kuras dominante - varenā katedrāle. Neviens nevar kļūt par Anglijas karali vai karalieni, ja viņu nekronē Kenterberijas arhibīskaps. Vēl pilsētā atrodas atraktīvs muzejs, kurā dzīvās ainās tiek uzbūrtas šejienes ļaužu sadzīve senatnē, un daži no šiem stāstiem ir Bokačo spalvas cienīgi. Piemēram, par kādu atraitni, kurai bijušas trīs meitas un kā viņām kļājes... Tad vēl mājīgā vecpilsēta ar īstu angļu krodziņu, pie kura durvīm uzraksts brīdina, ka "Suņus, kā arī

zirgu zagļus, naudas viltotājus un citus neliešus šeit neapkalpo".

Pilsētiņā ar tās neskaitāmajām koledžām izjūtu baltu skaudību pret jaunajiem cilvēkiem, kuriem šeit lemts mācīties. Lieliski taču "ierakties" datorā un grāmatās uz gadiem četriem pieciem, ja nekas neatruj no studijām. Nav lielpilsētām raksturīgo vilinājumu. Skaista, garīgam darbam rosinoša šķīta Kentas koledžas arhitektūra ar angļu koledžām raksturīgo iekšējo pagalmu.

Katram angļu studentam - sava istabiņa. Nekādas liekas greznības, bet viss nepieciešamais gan. Kaut kas tikams un askētiski tūrs vēdija no istabas iekārtojuma.

Kad otrā rītā pēc nakšņošanas Kentas koledžā ar ceļosomām devos uz autobusu, savu palīdzību piedāvāja kāds kungs. Kentas koledžā viena no studiju programmām - "Amerikas studijas", un mans sārnu biedrs izrādījās saistīts tieši ar to. Viena varena valsts pēta otru varenu: angļu studenti regulāri dodas braucienos uz Ameriku, uzņem savus viengadniekus Kenterberijā.

Uzzinot, ka esmu no Latvijas, profesors neslēpti ieinteresējās: Internetā redzējis mūsu Skolēnu dziesmu un deju svētkus. Skatījies priecājies, un iespāids bijis fascinējošs. Starp citu, arī citviet Anglijā sastapu cilvēkus, kuri, sērfojot pa Internetu, bija kļuvuši par Latvijas lielā notikuma aculieciniekiem.

Vairākas dienas dzīvojam studentu kopmītnēs apmēram 60 km no Londonas, paspēju pierast pie vītņu kāpnēm uz savu pagaidu mitekli un pie mājīgās istabiņas. Atkal tā bija katram sava. Valsts ir pietiekami turīga, lai katram topošajam intelektuālim jau studiju gados nodrošinātu savu dzīves telpu. Līdzās dzīvojamām telpām vairākiem studentiem ir kopīga liela un ērta virtuve ar skaistiem traukiem, plītiņu un televizoru. Tu vari izvēlēties, kad būt nošķirts un kad kopā ar citiem. Tu vari piepildīt savu vientulības normu. Tāpat kā alkas pēc sabiedrības.

Angļi izglīto sistemātiski un metodiski

Jau 3 - 4 gadu vecumā bērni sāk apmeklēt bērnudārzu un šajā vecumā daudz apgūst, izmantojot spēles un rotaļas. Raksturīgi, ka arī mazākajās klasēs īsteno spēļu principu.

No 5 līdz 16 gadiem Anglijā iedi-

bināta obligātā izglītība. Angļi izmanto daudzviet pasaulē par labu atzīto sistēmu, ka tā saucamos rūpju bērnus - bērnus ar īpašām vajadzībām - integrē klasēs, kurās mācās "parastie" skolēni.

Skolu programmās valda liela brīvība, jo valsts ir noteikusi tikai galvenās vadlīnijas. Mācību gads Anglijas skolās ilgst no augusta līdz jūnijam vai no septembra līdz jūlijam, mācību nedēļa - piecas dienas, mācību gads - 190 dienas. Minimālais stundu skaits - 25 stundas nedēļā. Pie obligātajiem priekšmetiem pieder arī māksla, reliģijas vēsture un informātika. Beidzot obligātās izglītības kursu, angļu skolēniem, tāpat kā mūsējiem, jākārtos pārbaudījumi.

Līdz 19 gadu vecumam izglītība ir bez maksas.

Skolotājus algo vietējā pašvaldībā.

Atraisa talantus

Kādudien apskatījām pili, kurā dzimis viens no angļu izcilākajiem politiķiem Vinstons Čērčils. Pēc tam palaimējās iegriezties netālu no Čērčilu dzimtas īpašuma uzslētajā milzīgajā teltī, pilnā ar Oksfordširas vidusskolas audzēkņu darbiem. Kāda padomniece kompjūtergrafikā darinājusi iemīļotā aktiera Leonardo di Kaprio portretu, citos darbos mēģināts "pacelt" visnopietnākās pasaules problēmas: par to, ka materiālā labklājība nebūt neatrisina visu, par katastrofālo ekoloģisko situāciju daudzviet pasaulē. Jaunie mākslinieki (un tā tik tiešām var nosaukt daudzus no viņiem) savam uzdevumam piegājuši patiesi radoši, izmantojot visdažādākos materiālus un visdažādākās tehnikas, tik tiešām radot mākslu.

Ko nevarēja neievērot un kas patiesi iepriecināja: bērni Anglijas lielākajos muzejos. Turklāt viņi nevis dīki klīda pa ekspozīciju zālēm, bet strādāja. Piemēram, Nacionālās galerijas Rembranta zālē pie kādas dižmeistara gleznas uz grīdas notupusies meitenīte - tā ap gadiem desmit - kopēja dažas gleznas detaļas. Citā zālē ievēroju skolotāju temperamentiģi skaidrojām saviem audzēkņiem kāda darba kompozīcijas likumības. Starp citu, divos no lieliskajiem Londonas muzejiem - Nacionālajā galerijā un Teita galerijas vecajā ēkā - ieja ir brīva. Tā arī ir tautas un vispārims jaunās paaudzes audzināšana.

Trafalgāras laukums Londonā

Senajos augstskolu centros - Oksfordā un Kembridžā

Anglijas augstāko izglītību nosacīti var iedalīt politehniskajā un universitātes izglītībā. **Humanitāro** izglītību visspožāk pārstāv **Oksforda**, bet **eksakto - Kembridža**, taču arī šis dalījums uzskatāms par visai nosacītu. Augstskolām dota liela brīvība: katra no tām pati izstrādā audzēkņu izvēles kritērijus.

Oksforda un Kembridža ir radījušas pasaules slavu Anglijas augstākajai izglītībai. Katra no studentu Mekām, pat greizsirdīgi sacenzdamās, lepojas ar savām tradīcijām, cītīgi uzskaita, cik premjerministru un ministru, cik visaugstākās raudzes zinātnieku pie viņiem mācījušies.

Oksfordā jau no XII gadsimta vidus auga studentu un pasniedzēju skaits, taču reizumis izcēlās konflikti starp studentiem un vietējiem iedzīvotājiem, un nereti sadursmes kļuva visai asiņainas. Lai arī tā - Oksforda kā viens no pasaules izcilākajiem augstskolu centriem savu nozīmi nav zaudējis nekad.

Mūsdienā Oksfordas seju veido ne tikai koledžas ar senenām tradīcijām un senatnīgām ēkām, tradicionāli šī pilsēta ir arī baznīcas centrs. Arī tas nāk no sirmas senatnes, kad izglītības ieguve bija jo cieši saistīta ar baznīcu.

Savukārt Oksfordas konkurente

Kembridža atrodas Austrumanglijā - valsts lauksaimniecības rajonā. Iedomāsimies šo universitātes pilsētu tolaik: kļu, mierīgu vietu, uz kuru savus ražojumus pārdot veda netālās apkaimes zemnieki. Kembridžai nosaukumu devusi Kemas upe - tādat nosaukumu varētu tulkot: tilts pār Kemas upi.

Kembridža ir teju teju Rīgas viengadniece - 1220. gadā dibināta. Pēc tam, kad Oksfordā izcēlās jau pieminētās studentu un vietējo iedzīvotāju sadursmes, daļa studentu devās mācīties uz Kembridžu. Tas tolaik veicināja Oksfordas konkurentes uzplaukumu.

Pirmās koledžas Kembridžā dibinātas jau XIII gadsimtā. Šeit savulaik mācījies Olivers Kromvels un daudzi citi ietekmīgi cilvēki, viņu vidū 90 Nobela prēmijas laureāti. XVI gadsimtā arī Kembridža kļuva par baznīcas reformu centru.

Otrs Kembridžas uzplaukuma posms sākās XIX gadsimtā, kad uz šejieni uzbūvēja dzelzceļu. Ap šo laiku Kembridžā parādījās pirmās koledžas, kurās uzņēma sievietes.

Abas universitāšu pilsētas ziemas vada klusi un rimti, bet vasarās senlaicīgo koledžu pagalmiņos un ziedu trauku pilnajās ieliņās "spieto" tūristi no visas pasaules. Ja arī nav lemts šeit mācīties, tad vismaz slaveno pilsētu "aromātu" izjust var.

VIJA APINĪTE

Somijas vasara un Ničes zīmes

Somijas vidienē atrodas neliela universitātes pilsētiņa Juvaskula, un tās universitāte sadarbībā ar Greifsvaldes (Vācija) universitāti šāgada 6. - 13. augustā rīkoja vasaras skolu filozofijā, kurā bija iespēja piedalīties arī pieciem LU filozofijas nodaļas studentiem asoc. prof. J. Rozenvalda virsvadībā.

Šāda veida vasaras skolas, kuru organizēšana lielā mērā balstās Greifsvaldes universitātes filozofijas institūta iniciatīvā, ir jau kļuvušas par tradīciju, un tās aizsākums 1999. gada vasarā ir saistāms ar Latviju, jo tieši Rīgā un Valmierā notika pirmā šāda vasaras skola, kura tās dalībnieku vidū vienbalsīgi tika atzīta par visnotaļ izdevušos. Tāpat kā pagājušogad pie mums, arī šogad Somijā dalībnieki galvenokārt bija Ziemeļ- un Austrumeiropas universitāšu pasniedzēji, doktorandi un studenti, pie tam ievērojama daļa dalībnieku bija savā starpā pazīstami jau no pagājušā gada. Taču pati pasākuma norise, protams, bija atšķi-

rīga. Ja Rīgā un Valmierā akcents tika likts galvenokārt tikai uz priekšlasījumiem, tad Juvaskulas vasaras skolā daudz laika tika veltīts diskusijām, kopīgai tekstu analīzei un apspriešanai.

Apstākļi, ka vasaras skolas rīkošanas iniciatīva piederēja tieši vāciešiem, lielā mērā noteica arī pasākuma filozofisko orientāciju. Zīmes, saprašanas un interpretācijas jautājumi, kuri neapšaubāmi ir aizejošā gadsimta otrās puses filozofiskās domas uzmanības centrā, savu atspoguļojumu ir guvuši arī mūsdienā Vācijas teorētiskajā domā, un kā viens no tās redzamākajiem pārstāvjiem būtu minams Jozefs Simons (*Simon*), kurš šogad pats piedalījās Juvaskulas vasaras skolas darbā. Prof. Simona pārstāvētā zīmju filozofijas tradīcija norobežojas gan no franču semiotikas, gan arī no angļu - amerikāniskajās zemēs dominējošās analītiskās pieejas zīmes jautājumiem. Tā aplūko nevis pārstāvēniecības attiecības, bet gan attiecības nogriezni "zīme - saprašana", kas ļauj ietvert tās refleksijas laukā domātājus, kuru

vārdus ārpus Vācijas robežām reti saista ar zīmju filozofijas sfēru - I. Kantu, G.V.F. Hēgeli u. c.

Kā viens no šās zīmju filozofijas iedvesmotājiem būtu jāmin arī Frīdrihs Niče, kura semiotiskās koncepcijas aplūkojums iezīmēja otru šīs vasaras pasākuma dominanti. Niče ir domātājs, kura darbi pārsvarā izraisa stipri polarizētu attieksmi - tos vai nu ķengā, vai cildina, reizēm pievērsot maz uzmanības tam, cik daudzslāņains un aporētiski neviennozīmīgs ir šā domātāja veikums. XX gadsimta domu Niče ir nodarbinājis nepārtraukti un plašā spektrā, sākot ar recepciju dažādu ieviržu filozofijās un beidzot ar ideoloģiskām manipulācijām nacionālsociālisma "teorijā". Tomēr arī gadsimta beigās notiek atgriešanās pie šā domātāja mantojuma, reflektējot par zīmes un saprašanas problemātiku. Šeit zīme parādās kā *saisinājums*, kā specifisks cilvēciskās apziņas raksturlielums, kurš, būdams *virspusējs*, ir uzlūkojams vienkārši kā instruments cilvēka kā sugas pārstāvja izdzīvošanai. Līdz ar to kļūst

redzamas Ničes filozofijas iezīmētās perspektīvas attiecībā uz zīmju filozofijas un ētikas sasaisti. Protams, Juvaskulas vasaras skolas priekšlasījumi un diskusijas ļāva drīzāk iezīmēt šo problemātiku un tās interpretācijas iespējas, nevis to visaptveroši izgaismot, tomēr šāds akcentu izvietojums Ničes interpretācijā varētu rast savu turpinājumu Latvijas filozofiskajā vidē, kur, kā zināms, interese par šo domātāju vienmēr ir bijusi pietiekoši liela.

Taču vasaras skola jau tieši tādēļ ir vasaras skola, ka ne jau viss laiks tajā tiek veltīts teorētisku jautājumu apspriešanai un Ničes darbu studijām. Somija nav zeme, kura varētu lepoties ar viduslaiku pilīm, izteiktu nacionālo kolorītu vai globālu vēsturisku norišu krustpunktēm savā teritorijā. Tomēr Somijas vidienes apmeklētājus paver iespēju izjust šās zemes specifiski ziemeļniecisko šarmu, kurš savā atturībā, iespējams, nav svešs arī latviešu mentalitātei. Meži, liels daudzums vēsu ezeru, kuru krastos somi mēdz atpūsties sev raksturīgajā veidā, - šī noskaņa, ie-

spējams, bija daudz piemērotāka filozofiskas ievirzes pasākumam nekā, teiksim, kāds industriāls vai kultūras centrs. Šajā ziņā mēs varam tikai pateikties saviem somu kolēģiem par to, ka viņi savu iespēju robežās ļoti rūpējās, lai pasākums noritētu, no vienas puses, vajadzīgajā nopietnībā, no otras - omulībā un labsajūtā.

Atskatoties uz Juvaskulas vasaras skolas rezultātiem, laikam gan būtu jāatzīst, ka visvērtīgākais, ko šādi starptautiski pasākumi varētu sniegt latviešu filozofijas studentiem, ir intelektuāla izsalkuma sajūta un spēja saskatīt filozofiskā lauka dažādību, komplicētību un pretrunīgumu. Jo galu galā, diez vai filozofija ir tur, kur viss ir skaidrs, un tieši spēja atteikties no skaidrības šķītu būtu attīstāma šādos starptautiskos saietos, saskaroties ar citu nāciju un citu tradīciju pārstāvjiem. Līdz ar to - atliek tikai vēlēt neatlaidību un veiksmi vasaras skolu organizatoriem no Greifsvaldes un gaidīt nākamo vasaru.

IVARS UJABS, filozofu 4. kurss

RE, KĀ

Divpadsmit veidi, kā celt savu pašapziņu

Eleonora Rūzvelta ir teikusi: "Neviens nevar likt tev justies mazvērtīgākam bez tavas atļaujas."

Pašapziņas veidošana ir process, nevis kaut kas tāds, kas rodas vienas dienas laikā. Jebkuram ir savas dotības pašapziņas veidošanā. Vai tu esi gatavs to attīstīt? Ja atbilde ir apstiprinoša, vērts ielūkoties sekojošajā tekstā.

- Pārtrauc salīdzināt sevi ar pārējiem. Vienmēr atradīsies kādi, kuriem kaut kas būs vairāk vai mazāk dots nekā tev. Ja tu vēlies sacensties ar visiem, iegūsi pārāk daudz oponentu.

- Nenoliedz sevi un savas darbības. Tu nespēsi pacelt pašapziņas līmeni, ja nemitīgi atkārtosi noliedzos šās frāzes par sevi. Runājot par savu izskatu, darbu, attiecībām, finanšu situāciju vai citiem aspektiem, izvairies no pašnosodījuma.

- Pieņem komplimentus, sakot "paldies". Kad atbilde uz komplimentu ir noliedzīga, tu parādi, ka nesi uzslavas vērts.

- Labāk lietot apgalvojošas frāzes. Neaizmirsti, ka esi vērtīgs, unikāls un esi pelnījis dzīvot labāko. Se-

višķi vērts par to piedomāt, vakarā ejot gulēt un no rīta uzsākot dienas gaitas.

- Lasi materiālus par pašapziņas celšanu; būtu vēlams skatīties pozitīvi orientētas pārraides utt. Nemitīgi skatīties televīzijas pārraides ar negatīvu informāciju un lasot materiālus par slepkavībām un bankrotiem, tu gluži nemanot kļūsi cinisks un pesimistiski noskaņots.

- Mēģini izvēlēties veiksmīgi un pozitīvi noskaņotu cilvēku sabiedrību. Ja tev apkārt ir tādi, kuri nemitīgi noliedz tavas idejas, cietīs tava pašapziņa.

- Atceries savas veiksmes pagātnē; tām nepavisam nav jābūt grandiozām uzvarām. Tās var būt tavas mazās uzvaras - brīdis, kad tu iemācījies peldēt, pabeidzi mācību iestādi, saņēmi balvu konkursā utt. Atsauc atmiņā tās sajūtas, kādas tev bija pēc šiem sasniegumiem.

- Sastādi savu labo īpašību sarakstu. Vai tu esi godīgs? Pašreizējais? Radošs? Esi dāsns pret sevi un atzīmē vismaz 20 īpašības; nenāktu par ļaunu šo sarakstu pārlasīt. Daudzi koncentrējas uz savām neveiksmēm un trūkumiem un brīnās, kāpēc neveicas. Koncentrēšanās uz

pozitīvajām iezīmēm būs redzēslauks uz tavām iespējām un ceļš uz panākumiem.

- Mēģini dot citiem vairāk. Te nav runa par naudu; palīdzi kādam ar saronu vai rīcību, ja tas nepieciešams. Rūpēšanās par citiem ir lielisks ieguldījums arī tev pašam, tas palīdzēs justies vērtīgākam un noderīgākam.

- Izvēlies darbu un hobiju, kas tev ir tīkams. Grūti justies labi, ja ik dienas jāpavada darbā, ko tu nicini. Pašapziņa uzplaukst tad, ja nodarbojies ar to, kas tev patīk. Ja nevari atrast interesi darbā, nodarbojies ar kaut ko interesantu ārpus tā.

- Esi patiess pret sevi! Dzīvo pats savu dzīvi, necenties to veidot pēc sveša modeļa. Tu nekad nespēsi sevi cienīt, ja nedzīvosi tā, kā pats to vēlies. Ja pieņemsi lēmumus, vadoties no tā, ko teiks draugi un radi, grūti būs iegūt normālu pašapziņu.

- Rīkojies! Tu nespēsi paaugstināt pašapziņas līmeni, ja izvairīsies no grūtībām un pārmaiņām. Kad sāksi rīkoties - neatkarīgi no sekojošā rezultāta - jutīsies pārliecinotāk. Ja izvēlēties neko nedarīt bailu dēļ, jutīsies neveiksmīnīks un visticamāk diemžēl tava pašapziņa saņems nopietnu triecienu.

darbā!

Visefektīvāk ir mācīties no 50 - 90 minūtēm pēc kārtas, tad 15 minūtes atvēlēt pārtraukumam. Labāk nopietni koncentrēties mācībām, tad atpūsties, nevis mācīties visu dienu, līdz nogurums spiež kļūt izklaidīgam.

6. Atrodi iespēju padarīt savas nedēļas atšķirīgas!

Izvēlies dažādus atpūtas veidus, pacenties interesanti pavadīt nedēļas nogales.

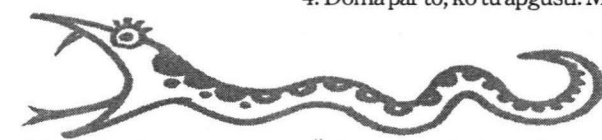
7. Lai justos brīvāk, atstāj kādu daļu laika nesaplānotu.

Tas ir svarīgi! Studentiem ir raksturīgs uzstādīt sev nereālus plānus un pārāk daudz mērķu.

8. Atvēli sev laiku sportam, metnēm, baznīcai utt.

Kad sastādi savu dienas kārtību, pirmkārt atzīmē tās darbības, ko nevar atlikt, kas ir obligātas. Studentiem parasti nav iespējas mainīt lekciju, darba, pusdienu laiku. Atpūtas laika nodarbības attiecīgi jāsaplāno pēdējās.

Gadījumos, kad jānovirzās no dienas plāna, diemžēl nāksies mācību laiku pārcelt uz brīvajiem brīžiem. Tas būtu ideālais variants.

sazvērējušies, lai mani sadusmotu.

- Man šis cilvēks "krīt uz nerviem!"

Pozitīvā alternatīva

- Būt sliktā omā ir pieradums, es to varu pārvarēt, ja pacientišos.

- Sākot no šī brīža, ja es sadusmošos, pirms lēmuma pieņemšanas papūlēšos nomierināties.

- Man tas nepatīk, bet centīšos ar to tikt galā.

- Nav jēgas par to noskumt, kas izdarīts, izdarīts. Vai labāk nepiezvānīt kādam un kopā neaiziet uz kino?

- Vai labāk nepiezvānīt draugam un nenovērst uzmanību no nepatīkamām tēmām?

- Kad būšu nomierinājies, pado māšu, ko viņam teikt.

Uztraukums, bailes

Negatīvās domas

- Uztraucos par reālajām problēmām un arī par iespējamām...

Koncentrēšanās - daži pamatprincipi

1. Ievēro atsevišķu vietu mācībām un nedari tajā neko citu!

a) Izvēlies vietu, kurā vari visērtāk nodoties mācību procesam - bibliotēku, tukšu auditoriju, istabu mājās utt.;

b) Ievēro! Šī vieta paredzēta tikai mācībām, tādēļ centies to neizmantot ne sarunām ar draugiem, ne vēstulju rakstīšanai, ne sapņošanai;

c) Nodrošini savā mācību vietā:

- labu apgaismojumu;

- ventilāciju;

- ērtu, bet ne pārāk ērtu krēslu;

- pietiekami lielu galdu mācību materiāla izvietojumam;

d) Pārlicinies, ka tavā mācību telpā nav:

- uzmanību novērsoši materiāli;

- telefons;

- magnetofons;

- televizors ar visplatāko ekrānu;

- cilvēks, kas noskaņots tēršanās;

- ledusskapis, pārpildīts ar kārumiem.

2. Sadali savu darbu sīkākos posmos!

a) Diez vai tev vajadzētu stingri apņemties mācīties visu dienu no rīta līdz vakaram. Šāda apņēmšanās tikai atņems drosmi;

b) Apņemies īsākā laikā izlasīt tik un tik nodaļas, uzrakstīt eseju utt.

Labāk uzstādi vieglāk sasniedzamus mērķus nekā neizpildāmus.

Iegaumēšana

Studenti parasti izmanto divus veidus, lai atcerētos informāciju. Pirmais un izplatītākais veids ir atcerēties pašu ideju, neizmantojot noteiktas profesora teiktās frāzes vai citādas no grāmatām. Vispārējā atcerēšanās biežāk tiek izmantota tādu priekšmetu kā mākslas, literatūras, sociālo zinātņu apgūvē.

Cits atcerēšanās veids ir verbālā atmiņa jeb tieša informācijas frāžu iegaumēšana. Šis veids tiek izmantots likumdošanas, zinātnisku priekšmetu, svešvalodu un līdzīgu tēmu apgūvē, šajā gadījumā konkrēti nepieciešams iegaumēt formulas, likumus, normatīvus, jaunus vārdus.

Studentam būtu jāsaprot, kad, iegaumējot vielu, svarīgāk ir koncentrēties uz galveno domu, kad būtiskāk iegaumēt noteiktus vārdus, skaitļus un simbolus:

1. Sākumā izproti, kas būtu jāatceras. Saprātne ir pirmais solis ceļā uz iegaumēšanu. Saprāšanas procesā jāizprot informācijas kopaina, saistība;

2. Atzīmē, kas tev būtu jāatceras verbāli jeb tieši;

3. Tieši iegaumējot, informācija būtu vairākas reizes jāatkārto, gandrīz tāpat, kā to darīji skolā;

4. Domā par to, ko tu apgūsti. Ma-

teriālu būs vieglāk apgūt, ja tajā atradīs kaut ko sev interesantu;

5. Vispirms iemācies to daļu, ko būs jāatceras visilgāk un konkrētāk;

6. Iegaumē informāciju tādā veidā, it kā to vēlāk vajadzētu atsaukt atmiņā;

7. Atkārto, lai justos pārliecināts;

8. Analizē apgūstamo materiālu un centies spilgtāk izjust iespaidus, ko tas atstāj;

9. Izmanto savu iztēli, vizuāli mēģini ieraudzīt kopsavilkuma ainu ar uzsvērtiem "atslēgas vārdiem";

10. Izmanto savus paša piemērus, ilustrācijas;

11. Apgūsti materiālu pēc patstāvīgi izstrādātas daudzpakāpju sistēmas;

12. Attēlo tēmu grafiski;

13. Sastādi "atslēgas vārdus" sarakstu, kas visbūtiskāk raksturo tēmas saturu un ideju;

14. Padomā par galveno tēmu asociācijām. Jo bagātīgākas būs asociācijas, jo labāk atcerēsies;

15. Mēģini izskaidrot tēmu draugam, neizmantojot ne grāmatas, ne pierakstus.

Vai tu gūsi panākumus?

- Vai tavs apgērbs vienmēr ir kārtīgs un vai tev ir nevainojamas manieres?

- Vai tev ir noteikta gaita un stingrs rokasspiediens?

- Vai tu pieņem lēmumus, neapspriežoties ar citiem?

- Vai kritiskās situācijās spēj saglabāt mieru?

- Vai tavi izteikumi vienmēr ir apņēmīgi un pārliecināši?

- Vai tu esi optimists?

- Vai esi nopietni domājis par savām spējām, par to, kas tev ir pa spēkam, kas nav?

- Vai vari apgalvot, ka pastāvīgi domā, kā pilnveidot savu darbu?

- Vai spēj bez dusmām reaģēt uz kritiku?

- Vai rūpējies par savu veselību?

Par katru apstiprinošu atbildi - viens punkts. Ja iegūto punktu summa ir:

9 - 10, tad tev piemīt visas īpašības tavā darbības jomā, lai ko tu arī tajā darītu.

5 - 8 punkti nozīmē, ka esi pietiekami enerģisks un spējīgs un vari daudz ko panākt tajā nozarē, kas tevi interesē.

2 - 4 punkti - tu visdrīzāk esi pasīvs, un panākumi tev ir vienaldzīgi.

0 - 1 punkts - šķiet, ka tev viss ir vienla...

- Bailes pāries, un viss nokārtosies.

- Nekas nav bezgalīgs.

Pieradumi

Negatīvās domas

- Nemitīgi esmu saistīts ar savām vēlmēm.

- Pārāk ilgi esmu bijis pakļauts ieradumam.

- Dzīve kļūš garlaicīga bez maniem neveselīgajiem pieradumiem.

Pozitīvā alternatīva

- Man nepieciešamas jaunas nodarbības, lai nedomātu par pieradumu. Varu strādāt dārzā, zīmēt, nodarboties ar sportu...

- Ja es spēju flirtēt, kad esmu mazliet iedzēris, varu to iemācīties darīt arī skaidrā prātā.

- Būs grūti, bet esmu gatavs uzvarēt šajā cīņā.

Tulkojusi un zīmējusi **ANDA LASE**

Laika plānošana

Sekmes universitātē nodrošina arī efektīvs laika izmantojums mācībām. Studentu mācību specifika ir tāda, ka jāmācās gan auditorijā, gan arī mājās, tādēļ saplānot savu laiku ir sevišķi būtiski. Studentam jāprot savienot savu mācību laiku ar darbu, kā arī atvēlēt savu daļu brīvā laika pavadīšanai. Bieži vien studenti sūdzas, ka pietrūkst laika.

Būt studentam ir darbs, un tas var tikt paveikts mazāk vai vairāk efektīvi. Veids, kādā mēs izmantojam (vai arī izniekojam) laiku, bieži vien balstās uz seniem ieradumiem. Viena no iespējām, kā labāk izmantot laiku, ir to saplānot. Sasniegumu pamatā ir prasme organizēt savu laiku. Kad nākas saskarties ar situāciju, kurā vairāki darbi jāveic vienlaicīgi, neizbēgami kaut kas tiks nepaveikts vai arī izdarīts sliktāk. Laika plānošanas mērķis ir nevis padarīt studentu par vergu, bet atbrīvot viņu no skolnieciskām raizēm par nepaspēto, neadekvātas plānošanas, steigas.

Vairumam studentu labākais ir kombinēt tālejošus plānus ar īslaicīgākiem.

Daži ierosinājumi ilgtermiņa plānam:

1. Ieplāno pietiekami daudz laika mācībām!

Parasti universitātē, atbilstoši katrai mācību stundai auditorijā, no studenta tiek gaidīts divu stundu patstāvīgais darbs (darbs bibliotēkā, kursa darbs utt.); tas ir pareizs un reāls skatījums uz mācību darbu. Ļoti spējīgs students ārpusstundu darbam, protams, varētu atvēlēt mazāk laika.

2. Mācies katru dienu vienā un tajā pašā laikā!

Mācībām noteiktā laikā būtu jāklūst par sistemātisku ieradumu. Sistemātisks darbs nodrošinās aktīvu attieksmi pret mācībām.

3. Izmanto brīvo laiku starp lekcijām!

Brīvās stundas starp lekcijām būtībā ir vērtīgākais laiks individuālām mācībām, tomēr reāli tā tas nav, vai ne? Ideāli būtu, ja students šajā laikā izskatītu savus pierakstus un gatavotos nākamajai tēmai.

4. Ieplāno laiku, kurā tu mācīsies pēc lekcijām!

Labākais būtu mācīties vielu tūlīt pēc lekcijas.

5. Ieplāno pārtraukumus mācību

Psihiskā veselība

Depresija

Negatīvās domas

- Domas par savu mazvērtību, šarma trūkumu, nespēju veikt kaut ko būtisku, kļūdām, zaudējumiem, pesimistisks skats uz dzīvi, mīlestības, draudzīgu attiecību trūkums, sociālo kontaktu trūkums.

- Gremdēšanās problēmās.

- Nemaz nespēju izteikt, cik slikti es jūtos.

- Kāpēc gan tam bija jānotiek?

- Es nekad netikšu tam pāri, es nebiju tam gatavs.

- Man trūkst enerģijas.

- Mani nekas vairs neinteresē.

Pozitīvā alternatīva

- Laiks visu dziedē.

- Ja es sāktu vairāk lasīt, apmeklēt klubus, iemācītos ko jaunu, justos labāk.

- Jauki, ka man ir draugs.

- Kad es sāksu domāt par problēmas risinājumu, jūtos labāk.

- Nevēlos noslikt asaru jūrā, labāk meklēt, kas mani spētu ieinteresēt.

- Šī nav pirmā reize, kad nepaveicas. Es tikšu tam pāri.

- Ir grūti zaudēt kādu, ko tu mīli, bet es spēšu to ar laiku pieņemt.

- Es vēlos pārtraukt sevis žēlošanu!

- Esmu pārāk ilgi gremdējies šajās sajūtās, laiks atkal sākt dzīvot!

Dusmas

Negatīvās domas

- Man vienmēr ir sliktas garastāvoklis.

- Kad esmu dusmīgs, neviens mani nespēj apturēt.

- Man nav nekādas pacietības, nekad nav arī bijis.

- Bieži gremdējos negatīvās emocijās, ko izraisījis strīds vai kāda aizvainojoša attieksme.

- Tas mani satracina! Šķiet, ka visi

KONKURSI

Veselība un turība mūsu mājās!

Katrs no mums zina veco patiesību: mēs esam tas, ko mēs ēdam. Un droši vien arī šodien lielākā daļa cilvēku domā tāpat kā slavenais grieķu ārsts Hipokrāts ceturtnajā gadsimtā pirms mūsu ēras, ka vairums slimību rodas no nepareiza uztura. Mūsdienās daudzu pārtikas produktu ražošanā plaši tiek izmantoti konservanti, krāsvielas, ķīmikālijas, kas cilvēka gremošanas traktā iznīcina gremošanas procesā tik nepieciešamās pienskābes baktērijas un tādējādi rada dažādus gremošanas traucējumus. Šādos gadījumos, pirms ķerties pie dārgiem medikamentiem, kas dažkārt palīdz tikai uz neilgu laiku, derētu šo to zināt par dabiskiem uztura bagātinātājiem, kas, starp citu, tiek ražoti arī tepat, Latvijā, pie tam no vietējām izejvielām.

Viens no šādiem produktiem ir "Gastronorm" - ražots uz ieskābētu piena sūkalu bāzes, kas līdztekus dabiskajai pienskābei satur arī šķīstošās piena olbaltumvielas. Šī piedeva ar patīkamu, skābenu garšu, ko var pievienot visdažādākajiem ēdieniem, piemēram, citrona vietā, kā arī marinādēm, normalizē

skābes līmeni kuņģī, palīdz pret vēdera aizcietējumiem, iznīcina pūšanas baktērijas kuņģī un zarnu traktā, kā arī atjauno normālu vielmaiņu.

Vēl kāds produkts, par kuru derētu zināt katram, kas nevēlas vecumdienas sagaidīt, no reimatisma salicis, bez zobiem un bez matiem - "Osteonorm". Vidēji dienā cilvēkam jāņem 1,5 grami kalcija. Diemžēl ar mūsu pārtiku vairums cilvēku to vajadzīgajā daudzumā nesaņem. Diētiskā uztura bagātinātāja "Osteonorm" pamatā ir dabiskie kalcija sāļi - īpaši apstrādātas, Latvijā iegūtas olu čaumalas, kas līdz ar kalciju satur arī organisma vielmaiņai nepieciešamos mikroelementus. Pēc medīķu atzinumiem, tas 8 - 10 reizes labāk uzsūcas organismā, nekā ķīmiski iegūtie kalcija preparāti.

Interesanti, kas gan ražo šos veselībai tik nepieciešamos produktus? Tā ir "Turība".

Protams, turība ir lieta, ko vēlas katrs. "Turīgs" asociējas ar apmierinātību, veiksmi un panākumiem. Šis vārds nosaukuma? Lielākajai daļai studentu vārds "Turība" saistās ar biznesa augstskolu, bet ne katrs zina, ka Latvijas Kooperatīvo Sabiedrību Centrālā Savienība (CS)

"Turība" ir izveidota jau 1937. gadā, ar Latvijas neatkarības atgūšanu atgūvusi arī savu pirmkārt no-saukumu. Padomju laikā tā bija pazīstama kā Latvijas Patērētāju savienība. "Turība" ražo gan augļu, ogu un dārzeņu konservus, dažnedažādākos konditorejas izstrādājumus, gan, kā jau katrs mazs bērns to zina - daudz šķirņu "Gotiņas" konfekšu un, protams, jau minētos uztura bagātinātājus. Un visas šīs veselīgās un garšīgās lietas var iegādāties ne tikai lielākajos Rīgas un visas Latvijas veikalos, bet arī tieši "Turība" veikalos (Tērbatas ielā 14, Kr. Barona ielā 39, restorānā "Sēnīte", Inčukalnā, Murjāņu ielā 4; kafejnīcā "Azāids", Rīgā, Dzirnāvu ielā 79/85), kā arī daudz kur citur. Tā ka - labu apetīti!

Šis lielais uzņēmums tīkls "Turība" rūpējas gan par savu, gan mūsu visu turību, par savu saukli izvirzot jau virsrakstā minēto "Turība mūsu mājās!"

Un tagad - KONKURSS studentiem kopā ar "Turību"!

Pareizo atbildi sūtīšanai 7 dienu laikā pēc numura iznākšanas adresē tā pati - "Universitātes Avīzes" redakcija Raiņa bulvārī 19, 136. tel. vai e-mail:

es to zinu@mail.com. Tīm pirmajiem pareizo atbildi autoriem - nu ļoti, ļoti garšīgas balvas...

1. Kāda ievērojama persona piedalījās CS "Turība" izveidē?

- A. Vaira Vīke-Freiberga;
B. Guntis Ulmanis;
C. Kārlis Ulmanis.

2. Kurā gadā CS "Turība" sāka ražot "Gotiņas"?

- A. 1937. gadā;
B. 1957. gadā;
C. 1997. gadā.

3. Cik veidu "Gotiņas" ražo "Turība"?

- A. 5 veidus;
B. 13 veidus;
C. 18 veidus.

4. Kas rakstīts iekšpusē uz "parastās" (bez piedevām) "Gotiņas" papīriša?

- A. Izgatavotājs;
B. Derīguma termiņš;
C. Tautasdziesma.

5. Kurš no šiem "Turība" ražotajiem uztura bagātinātājiem atsvaidzina elpu?

- A. "Puteksnītis";

B "Osteo-norm 2";
C. "Gastro-norm";
D. Visi minētie.

6. Kura no "Turība" ražotajām zupām (burciņās) ir vispopulārākā arī ārzemēs?

- A. Soļanka;
B. Rosolņiks;
C. Aukstā zupa;
D. Borščs.

7. Ja "Gotiņu" masai ražošanas procesā pievieno vairāk sviesta, kāds čīts gardums sanāk?

- A. Šerbets;
B. Griļjāža;
C. Sukāde;
D. "Gastronorm".

OĻEGS DZENĪTIS un INESE PASTARE,
Ķīmijas fakultātes studenti

Konkurss ar Dailes teātri

Nu lūk, atkal pienācis īstais brīdis, kad var papriecāties un pat dažus apsveikt ar uzvaru. Bet no sākuma gribu pateikt paldies visiem, kas piedalījās iepriekšējā konkursā, un arī tiem, kas, uzreiz novērtējot savus spēkus, nepiedalījās, paliekot nepamanāmi! Es ar lielu prieku gribu paziņot, ka par laimīgajiem Latvijas Dailes teātra biļešu īpašniekiem kļuva:

Mums jau ļoti pazīstamais cilvēks no LU Filoloģijas fakultātes 3. kursa - komunikācijas zinātnes specialitātes studente **Andžela Pankova** (slepenā aģente 991 un dažādu citu konkursu uzvarētāja (autora pieb.)), teatrālais fanāts Jānis Rudzītis un Inna Kudrjašova - 4. kursa ĶF "teatrālās specialitātes" studente.

Bet pareizās atbildes bija:

1. 1920. gads; 2. Eduards Smilģis; 3. 990; 4. 3. stāvs; 5. b) vai c); 6. se-

šas pieturas.

Katrs uzvarētājs saņem pa divām brīvbiļetēm uz jauno izrādi "Legenda par Zaļo jumpravu". Meklējiet partnerus! Savu balvu jūs varēsiet saņemt, iepriekš piezvanot pa tālr. 2-270424 teātra menedžerei Ingai Nepertei.

Bet tagad uzmanību visiem! Un īpaši teātra mākslas mīļotājiem.

Dailes teātris organizē pastāvīgu konkursu mūsu avīzē. Šim nolūkam vajadzīgs brīvprātīgs cilvēks, kam būtu interesanti nodarboties teatrālajā sfērā, rakstīt kritiku, jauno izrāžu apskatus, sastādīt jautājumus, ar vienu vārdu sakot, kas būtu atbildīgs par šīs rubrikas eksistenci. No pretendentiem tiks gaidīta īsa kritika par noskatīto izrādi (ne vairāk par 1,5 lpp.). Savus rakstus sūtiet uz adresi: baron101@hotmail.com vai nesiet uz UA redakciju. Uzvarētājs arī

saņems brīvbiļetes!

Bet mēs pagaidām turpināsim konkursu, un nākošās kārtas jautājumi ir šādi:

1. Kurā gadā nodibināts Latvijas Nacionālais teātris?
2. Kurš no teātriem Rīgā ir visvecākais?
3. Kādi aktieri spēlēja galvenās lomas izrādē "Legenda par Zaļo jumpravu"?

Kā vienmēr - jūsu brīvbiļetes jūs gaida. Šī konkursa pareizās atbildes mēs gaidīsim 7 (septiņu) dienu laikā no avīzes iznākšanas datuma. Sūtiet uz: es to zinu@mail.com vai nesiet uz UA redakciju.

Tas šoreiz viss, atā! Vēlu jums veiksmi!

OĻEGS DZENĪTIS, ĶF

ES RAKSTU

Atklāt tevi un sevi

Es eju atklāt tevi.
Un garajā ceļā
atklāju arī pati sevi.

Vasara par īsu

Manā tīrumā izaudzēt rīsu
mana ziemeļu vasara,
tā sacīt, par īsu.

Birst staru skaidas

Gaismas vārti.
Mākonis ēvelē sauli.
Birst staru skaidas.

Mūsu abu laiks

Rudens vakaros un naktīs
āboli un zvaigznes krit.
Tavs vārds
ieduras kā adata
manā nervu kamolā.
Ābolam kritot vēlos,
kaut būtu
gaišs lapmetis...
Smilšu pulksteņos birst smiltis,
aiziet neatgriežams
mūsu abu laiks.

Elēģija

Rudens kapos - dzeltāns, plūksnains, -
gaisma, putnu kāšiem līdzī iedama,
pār Leo Kokles pieminekli krit.

Granītklints un Anta klints
pietuvojas Amtmāņa - Briediša bareljefam,
un izsponotās kopstundas
lapu rūzgā zibinās no atālluma.

Kārļa Zāles "Zūdošais skaistums"
kritušiem varoņiem šūnakmens rozēs sniedz, -
gaisā vibrā viegla,
tikko samanāma rudens pumpurošanās.

Rainis.
ar sāpju pilno Zemdegas Jaunekli, -
ceļas uz austras spārnēm...

Dzeltāns rudens. Rudens dzeltāns.
Kapus apsedz
ar gaidāmā sniega siltumu.
Lapas krit. Krit lapas.
Un zarus aizķeras
zemes un ciešanu pelēkā krāsā.
Pārejošā.

Ilga Rismāne,
LU absolvente

SLUDINĀJUMI

Eiropas fakultātes
piedāvātie kursi

Kursi ir ekonomiskā, jurisprudencē, publiskajā administrācijā (Public Administration) un politoloģijā, angliki un vāciski. To pasniedz doctēji no Vācijas, Dānijas, Norvēģijas, Lielbritānijas, ASV un citām valstīm.

Uz Eiropas fakultātes piedāvātajiem kursiem var pieteikties visi Latvijas Universitātes un citu augstskolu studenti. Par mācībām Eiropas fakultā-

tē nav jāmaksā. Sīkāka informācija un piedāvāto kursu apraksti saņemami Raiņa bulv. 19, 101. telpā. Visi interesenti ir aicināti izmantot Eiropas fakultātes bibliotēku, kuras darba laiks ir katru darba dienu no plkst. 11.00 - 20.00.

Sīkāka informācija Eiropas fakultātes mājas lapā www.eurofaculty.lv

BIRUTA SLOKA, Dr.oec.,
Eiropas fakultātes Rīgas centra vadītāja
biruta@eurofaculty.lv
tel. 7034377

Autumn Semester 2000

COURSE	LECTURER	TIME	LOCATION
ECONOMICS			
Economics of Transition	Vita King	Monday 08.30-12.00	Aspazijas 5, Room 416
Geld und Kredit	Vita King	Monday 16.30-18.00	Aspazijas 5, Room 507
International Monetary Economics	Morten Hansen	Tuesday 16.30-18.00 Wednesday 14.30-16.00	Aspazijas 5, Room 524 Aspazijas 5, Room 524
Econometrics III	Morten Hansen	Tuesday 14.30-16.00 Wednesday 16.30-18.00	Aspazijas 5, Room 524 Aspazijas 5, Room 524
LAW			
Europarecht in der Praxis	Udo Kollatz	Monday 13.30-14.10	Raiņa 19, Room TBA
Practical Problems of European Law	Udo Kollatz	Tuesday 11.30-12.40	Raiņa 19, Room 6
Comparative Administrative Law	Hans Wildberg	Wednesday 10.00-11.10 Friday 8.30-9.40	Raiņa 19, Room 6 Raiņa 19, Room 6
Vergleichendes Verwaltungsrecht	Hans Wildberg	Wednesday 11.30-12.40 Friday 11.30-12.40	Raiņa 19, Room 6 Raiņa 19, Room 6
Schulrecht II	Philipp Sewartz	Monday 11.30-12.40 Tuesday 13.30-14.40 Thursday 13.30-14.40 thursdays - every 2 nd week	Raiņa 19, Room 6 Raiņa 19, Room 6 Raiņa 19, Room 6
Law of Obligations II	Philipp Schwartz	Monday 13.30-14.40 Tuesday 08.30-09.40 Thursday 11.30-12.40 thursdays - every 2 nd week	Raiņa 19, Room 6 Raiņa 19, Room 6 Raiņa 19, Room 6
Deutsche Rechtssprache für Fortgeschrittene	Ingrid Schaffert	Monday 16.30-18.00 Wednesday 16.30-18.00	Raiņa 19, Room 6 Raiņa 19, Room 6
Deutsche Rechtssprache Mittelstufe	Ingrid Schaffert	Monday 15.00-16.30 Thursday 15.00-16.30	Raiņa 19, Room 6 Raiņa 19, Room 6
Wirtschaftsdeutsch für Fortgeschrittene	Ingrid Schaffert	Tuesday 16.30-18.00 Thursday 16.30-18.00	Raiņa 19, Room 6 Raiņa 19, Room 6
Grammatik a la carte	Ingrid Schaffert	Tuesday 15.00-16.00	Raiņa 19, Room 6
POLITICAL SCIENCE/ PUBLIC ADMIN.			
Transition in Eastern Europe	Dr. Daina Bara & Dainis Auers	Tuesday 11.30-12.40 Tuesday 13.30-14.40	Lomonosova iela 1 (Sociālo Zinātņu fakultāte)
Organisation Theory	Harald Koht & Dace Jansone	Tuesday 8.30-9.40	Lomonosova 1. Audit. to be decided
Organisation Theory Seminar	Harald Koht & Dace Jansone	Thursday 10.00-11.10	Lomonosova 1.

Tev patīk dziedāt?
Tu meklē jaunus
draugus?

Tad nāc uz jauniešu kamerkori "Vecrīga". Mūsu mēģinājumi notiek otrdienās un ceturtdienās plkst. 19.00 klubā "Vecrīga", Vaļņu ielā 32. Papildu informāciju vari atrast Internetā.

<http://vecrīga.from.lv> vai E-mail -

VEF Kultūras pils
Tautas teātris aicina
jaunus dalībniekus

Interesentus lūdzam uz pārrunām 22. septembrī plkst. 19.00, VEF Kultūras pilī, 120. telpā.

JAUNUMI

Studenti svin savus svētkus

◀ 1. lpp.

Izglītības un zinātnes ministrs K. Greiškalns uzrunā studentus

3. septembrī Rīgā jau 34. reizi notika Jaunā študenta jeb Aristoteļa svētki. Šogad tos rīkoja Latvijas Universitātes Stu-

dentu padome un a/s "Hansabanka".

Svētku pirmā daļa sākās Vecrīgā, Doma laukumā. Sapulcējušos

studentus uzrunāja un sveica Universitātes vadība, izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Greiškalns un Rīgas Domes priekšsēdētājs Andris Ārgalis. Studenti savukārt ar ovācijām atbildēja uz šiem sveicieniem. Rektors Ivars Lācis aizdedzināja svētku lāpu. Andris Ārgalis pauda lepnumu, ka par savu studiju vietu jaunieši izvēlējušies tieši Universitāti. Studentus sveica arī korporeļi, skanēja dziesmas kora "Gaudeamus" izpildījumā, spēlēja pūtēju orķestris. Tālāk svētku dalībnieki no Doma laukuma caur Vecrīgu gar Brīvības pieminekli defilēja līdz LU galvenajai ēkai. Kora dziesmas un orķestra mūzika skanēja arī gājiena laikā.

Sporta manēžā ap pusnakti sākās pasākuma neformālā daļa, ar ovācijām tika sagaidīts Aristotelis uz motocikla, kas šoreiz izrādījās neviens cits kā Vēja brālis Aivars Freimanis. Koncertā uzstājās "Līvi", "Exit", "Logo", "Iļģi", Gunārs Kal-

Svētku gājiens sasniedz Universitātes galveno ēku

niņš, un jaunajiem studentiem bija iespēja priecāties līdz pat rīta gaismai.

Kopumā Latvijas Universitātē šo-

gad ir ap 9000 pirmkursnieku. Novēlēsim viņiem veiksmi, ieinteresētību un izturību!

ANDA LASE

JŪSU ZINĀŠANAI

Kā attīstās sociālā pediatrija Latvijā?

Neirologs Valdis Folkmanis veic dzirdes iespējas skrīningizmeklēšanu ar otoakustiskās emisijas metodes palīdzību

Piedzimšanas brīdī cilvēka dzīvības brīnums atklājas katram, taču tas ir tikai mirklis procesā, kas aizsākas, savienojoties tēva sēklas šūnai ar mātes olšūnu un noslēdzas ar jauna cilvēka dzimumnobriedumu.

Katras jaunas aktivitātes attīstībā iezīmējas līdzīgas likumsakarības. Runājot par sociālās pediatrijas attīstību Latvijas Universitātē, jāatzīmē, ka vēl pirms Medicīnas fakultātes Sociālās pediatrijas centra izveides 1998. gada 26. novembrī apjautu, ka bērna attīstībai īpaši nozīmīga ir ne tikai iespēja agrīni izvē-

tēt bērna funkcionālās iespējas un nekavējoties uzsākt adekvātu terapiju, bet arī apmācīt visus tos cilvēkus, kuri ir saskarsmē ar bērnu: vecākus, pedagogus, psihologus, medicīnas un sociālos darbiniekus, lai tie spētu radīt optimālu vidi bērna attīstībai ģimenē, bērnudārzā, skolā u.c.

Lieti noderēja iespēja no 1995. - 1996. gadam mācīties Montessori medicīnisko pedagogiju Vācijas Attīstības rehabilitācijas akadēmijā un hospitēt Mīnhenes bērnu centrā. Pēc atgriešanās Latvijā domāju, ka viegli spēšu pārliecināt Latvijas veselības aprūpes organizatorus par

to, cik nozīmīga būtu Sociālās pediatrijas centra izveide Latvijā, prioritējot preventīvu virzienu pediatrijā, kas nepieļautu bērnu attīstības problēmas novēlotas diagnostikas, neadekvātas terapijas, kā arī vecāku un pedagogu nekompetences dēļ. Diemžēl pārliecinājos, ka tas nebūt nebūs viegli izdarāms. Galvenais šķērslis bija dažādu ierēdņu vienaldzība un nekompetence jautājumos par optimālas bērnu individuālās attīstības un tai labvēlīgas vides izveides nozīmīgumu sabiedrības integrācijā un humanizācijā. Izrādījās, ka ērtāk ir neko nedarīt un ļaut bērnam kļūt par invalīdu, lai pēc tam varētu uz viņu attiecināt tradicionālo veselības un sociālo aprūpi, kā arī apmācīt bērnus ar īpašām vajadzībām speciālajos bērnudārzos un skolās, izolējot tos no vispārīgglītojošo bērnudārzu un skolu "bezproblēmu" bērniem.

Domāju, ir likumsakarīgi, ka tieši Latvijas Universitāte atbalstīja Sociālās pediatrijas centra izveidi un integrāciju atjaunotās Medicīnas fakultātes struktūrā. Universitātes akadēmiskajā vidē mācām Medicīnas, Māzrinību, Pedagoģijas un psiholoģijas, kā arī citu fakultāšu studentus sociālajā medicīnā. Rīkojam seminārus ārstiem, māsām, pedagogiem, bērnu vecākiem, kā arī citiem interesentiem Montessori medicīniskajā pedagoģijā.

Sadarbībā ar Sorosa fondu - Latvija esam īstenojuši Ilguciema sieviešu cietuma bērnu namā dzīvoju-

Montessori pedagoģe Ķina Indrāne ar mazo pacientu

šo bērnu veselības un sociālās aprūpes uzlabošanas projektu, veicot integrētu medicīnisku, pedagoģisku un psiholoģisku darbu ar bērniem un viņu mātēm.

Jebkura attīstība ietver sevī augšanu un diferencēšanos. Mūsu centra izaugsmei, kvantitatīvi un kvalitatīvi paplašinot mūsu darbības virzienus, traucē atbilstošo valsts institūciju atbalsta trūkums. Domāju, ka šo atbalstu spēsim gūt tikai tad, kad pieaugs iedzīvotāju informētība un kompetence jautājumos par bērnu attīstības un integrācijas attīstībai labvēlīgā vidē nozīmīgumu. Sabiedrības centieni pēc iedzīvotāju augstākas dzīves kvalitātes nav

savienojami ar nespēju to nodrošināt saviem bērniem. Par sabiedrības gatavību aktīvi iestāties par savu bērnu attīstību liecinātu, piemēram, tādas nevalstiskās organizācijas kā Latvijas Sociālās pediatrijas fonda izveide, kuru veiktu bērnu vecāki un kas varētu organizēt tos rosināt atbilstošo ministriju ierēdņus atbalstīt sociālās pediatrijas attīstību Latvijā.

Būsim priecīgi par lasītāju atsaucību un ierosinājumiem. Mūsu adrese ir: J.Asara ielā 5; tel.: 271435

Cieņa, Medicīnas fakultātes Sociālās pediatrijas centra direktors
Dr.med. VALDIS FOLKMANIS

REKLĀMA

universitātes
avīze
LU REDAKCIJA

Izvietojiet reklāmu un sniedziet šādus biroja un izdevniecības pakalpojumus:

- ✓ lāzerprintera izdrukas,
- ✓ attēla skenēšana un apstrāde,
- ✓ vizītkaršu izgatavošana,
- ✓ ierakstīšana uz CD matricēs u.c.

LU studentiem un darbiniekiem - atlaides līdz 50%.

Izcenojumi ir aplūkojami Internetā:
www.lanet.lv/~luua

LATVIJAS UNIVERSITĀTES
JAUKTAIS KORIS
"JUVENTUS"

Aicina tikties kora vecbiedrus
LU Raiņa bulv. 19

21. septembrī plkst. 18.00 Lielajā aulā

Uzņem jaunus dalībniekus
Noklausīšanās

LU Raiņa bulv. 19

19. septembrī plkst. 17.00 Teoloģijas
fakultātē 3. auditorijā

21. septembrī plkst. 17.00 Lielajā aulā

EuroFaculty

EuroFaculty, Riga Centre announces competition for the positions for PHARE project LE9903.02 (EuroFaculty: Management and Restructuring of Teaching and Learning of the Public Administration, Law and Economics at the University of Latvia to the EU level).

All applications should be signed and submitted in closed envelope before September 30, 12.00 to:

EuroFaculty Competition
EuroFaculty Riga Centre
Raiņa Bulv. 19-101
LV-1586 Riga

Studentu viedoklis ir svarīgs

LU Studentu padome darbojas balstoties uz savu Satversmi, kas tika pieņemta 20. gados. Satversmei nav ne vainas kā vēsturiskam dokumentam, taču modernā attīstība ir pierādījusi, ka LU Studentu padomei ir vajadzīgs jauns ietvars, jauns pamats, uz kā balstīties. Pavasarī LU Studentu padome radīja jaunu dokumentu, jaunu Satversmi, kas nu tiek nodota publiskai apspriešanai.

Godātie studenti, LU Studentu padome var darboties tikai tad, ja to atbalstāt jūs. Mūsu darbības pamatam ir jābūt plaši izspriestam un akceptētam. Aicinu jūs visdažādākos komentārus, piebildes, ierosinājumus sūtīt man uz e-mail: juris_puce@hotmail.com, vai arī iegriezties LU SP telpās Raiņa bulv. 19, 126. telpā.

Jūsu viedoklis ir svarīgs.

JURIS PŪCE
LU SP prezidija loceklis

LU Studentu padomes Satversme

1. nodaļa. Vispārīgie noteikumi

1. Latvijas Universitātes Studentu padome ir Latvijas Universitātes studējošo pašpārvaldes institūcija, kas darbojas sabiedriskas organizācijas statusā. Latvijas Universitātes Studentu padome nav Latvijas Universitātes struktūrvienība. Latvijas Universitātes Studentu padomei ir juridiskas personas tiesības.

2. Latvijas Universitātes Studentu padomes darbības mērķis ir pārstāvēt Latvijas Universitātes studējošos un aizstāvēt to tiesības un intereses Latvijas Universitātē, Latvijas un starptautiskajā aprīvē.

3. Latvijas Universitātes Studentu padomes nosaukuma saīsinājums ir LUSP.

4. Latvijas Universitātes Studentu padome darbojas Latvijas Republikas teritorijā, tās valdes adrese ir Rīgā, Raiņa bulvārī 19.

5. Tiesības darboties Latvijas Universitātes Studentu padomē ir visiem Latvijas Universitātes studējošajiem.

6. Latvijas Universitātes Studentu padomes darba valoda ir latviešu valoda.

7. Latvijas Universitātes Studentu padomes uzdevumi ir:

a) apspriest un izlemt jautājumus, kas attiecas uz Latvijas Universitātes studējošo akadēmisko, materiālo un kultūras dzīvi;

b) vērsties pie iestādēm un amatpersonām ar lūgumiem, priekšlikumiem un prasībām Latvijas Universitātes studējošo vārdā;

c) nodrošināt studējošo viedokļa ievērošanu svarīgāko Latvijas Universitātes dzīves jautājumu risināšanā, ieskaitot studējošo pārstāvju sūtīšanu Latvijas Universitātes Senātā un citās LU institūcijās;

d) noteikt studējošo ievēlēšanas kārtību Latvijas Universitātes Satversmes sapulcē;

e) vērsties pie Latvijas Universitātes rektora vai Senāta ārpus kārtas ar lūgumu atcelt Latvijas Universitātes pārvaldes un vadības institūciju lēmumus, ja tie neatbilst Latvijas Universitātes Studentu padomes viedoklim;

f) ierosināt Latvijas Universitātes iekšējos normatīvos aktus;

g) pieprasīt un saņemt informāciju un paskaidrojumus no jebkuras Latvijas Universitātes struktūrvienības pilnvarotajiem pārstāvjiem par visiem jautājumiem, kas skar studējošo intereses;

h) veikt citu darbību.

2. nodaļa. Biedri

8. Latvijas Universitātes Studentu padomes biedri ir šajā Satversmē noteiktā kārtībā Latvijas Universitātes Studentu padomē un domē ievēlētie Latvijas Universitātes studējošie.

9. Latvijas Universitātes Studentu padomes biedru tiesības ir:

a) piedalīties Latvijas Universitātes Studentu padomes darbā,

b) aizstāvēt savu viedokli Latvijas Universitātes Studentu padomē un tās institūcijās,

c) iesniegt priekšlikumus Latvijas Universitātes Studentu padomes darbības mērķa sasniegšanai,

d) pieprasīt informāciju no Latvijas Universitātes Studentu padomes valdes un domes par Latvijas Universitātes Studentu padomes lēmumu izpildi,

e) jebkurā laikā izstāties no Latvijas Universitātes Studentu padomes;

f) piedalīties kā novērotājs jebkurā Latvijas Universitātes studējošo

pārbaudījumā.

10. Latvijas Universitātes Studentu padomes biedru pienākumi ir:

a) veikt visu iespējamo, lai Latvijas Universitātes Studentu padomes darbības mērķis būtu sasniegts,

b) ziņot Latvijas Universitātes Studentu padomes institūcijās par Latvijas Universitātes Studentu padomes darbībā novērotajiem trūkumiem,

c) sniegt informāciju par Latvijas Universitātes Studentu padomi, tās darbības mērķiem un sasniegumiem.

3. nodaļa. Latvijas Universitātes Studentu padomes ievēlēšanas un darbības kārtība

11. Latvijas Universitātes Studentu padome 40 locekļu sastāvā tiek ievēlēta vispārīgās, vienlīdzīgās, tiesšās, aizklātās un proporcionālās vēlēšanās uz vienu gadu.

12. Vēlēšanu tiesības ir visiem Latvijas Universitātes studējošajiem.

13. Latvijas Universitātes Studentu padomes vēlēšanas tiek izdarītas decembra pirmajā ceturtdienā.

14. Vēlēšanu kārtību nosaka Latvijas Universitātes Studentu padomes pieņemts vēlēšanu nolikums, bet vēlēšanas rīko Latvijas Universitātes Studentu padomes izveidota vēlēšanu komisija.

15. Jaunievēlētā Latvijas Universitātes Studentu padome sanāk uz sēdi pavasara semestra pirmajā nedēļā, kad arī izbeidzas iepriekšējās Latvijas Universitātes Studentu padomes pilnvaras.

16. Latvijas Universitātes Studentu padome sanāk uz sēdi ne retāk kā reizi mēnesī, izņemot akadēmiskos brīvlaikus, kad tā sanāk pēc vajadzības.

17. Iekšējās darbības un kārtības noteikšanai Latvijas Universitātes Studentu padome pieņem Latvijas Universitātes Studentu padomes kārtības rullī.

18. Latvijas Universitātes Studentu padomes un tās institūciju sēdes ir atklātas.

19. Latvijas Universitātes Studentu padomes sēde var notikt, ja tajā piedalās ne mazāk kā puse no tajā ievēlētajiem locekļiem.

20. Latvijas Universitātes Studentu padome savus lēmumus pieņem ar klātesošo Latvijas Universitātes Studentu padomes locekļu absolūtu balsu vairākumu.

21. Latvijas Universitātes Studentu padome izveido komisijas, nosakot to uzdevumus. Komisijām ir tiesības pieprasīt savai darbībai nepieciešamās ziņas un paskaidrojumus no Latvijas Universitātes Studentu padomes biedriem.

22. Latvijas Universitātes Studentu padome un valde apspriē visus komisiju iesniegtos priekšlikumus.

4. nodaļa. Valde

23. Latvijas Universitātes Studentu padomes valde ir pastāvīgi darbojošās vadības institūcija, kas sastāv no Latvijas Universitātes Studentu padomes priekšsēdētāja un vēl ne vairāk kā septiņiem valdes locekļiem.

24. Valdes locekļus uz vienu gadu ievēlē Latvijas Universitātes Studentu padome no sava vidus savā pirmajā sēdē.

25. Valdes locekļi tiek ievēlēti, aizklāti balsojot, ar absolūto klātesošo Latvijas Universitātes Studentu padomes balsu vairākumu.

26. Latvijas Universitātes Studentu padomes, valdes un domes sēdes vada Latvijas Universitātes Studen-

tu padomes priekšsēdētājs vai pilnvarots cits valdes loceklis.

27. Priekšsēdētājs sasauk Latvijas Universitātes Studentu padomes, valdes un domes kārtējās sēdes. Priekšsēdētājam ir tiesības sasaukt valdes ārkārtas sēdes. Ja valde, dome, Revīzijas komisija, vai ne mazāk kā viena trešā daļa Latvijas Universitātes Studentu padomes locekļu pieprasa Latvijas Universitātes Studentu padomes ārkārtas sēdes sasaukšanu, tad priekšsēdētājam ir pienākums sasaukt ārkārtas sēdi nedēļas laikā pēc pieprasījuma saņemšanas.

28. Valdei ir tiesības lemt, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse valdes locekļu. Valdes lēmumi tiek pieņemti ar klātesošo valdes locekļu absolūto balsu vairākumu.

29. Latvijas Universitātes Studentu padomes darbu tās sēžu starplaiķos vada valde.

30. Valde pieņem finansu lēmumus, kā arī lēmumus par kustamā un nekustamā īpašuma iegūšanu un atsavināšanu, kurus pēc tam apstiprina Latvijas Universitātes Studentu padome.

31. Valde nodrošina Latvijas Universitātes Studentu padomes lēmumu īstenošanu.

32. Valde katrā Latvijas Universitātes Studentu padomes sēdē ziņo par savu darbību kopš iepriekšējās Latvijas Universitātes Studentu padomes sēdes.

33. Latvijas Universitātes Studentu padomi ārējos sakaros pārstāv priekšsēdētājs.

34. Priekšsēdētājam ir tiesības Latvijas Universitātes Studentu padomes vārdā pēc Latvijas Universitātes Studentu padomes, vai valdes lēmuma stāties tiesiskās attiecībās ar citiem subjektiem.

35. Priekšsēdētājs atbild par Latvijas Universitātes Studentu padomes darbības atbilstību Latvijā spēkā esošiem normatīviem aktiem, Latvijas Universitātes Studentu padomes Satversmei un citiem Latvijas Universitātes Studentu padomes lēmumiem.

36. Pēc ne mazāk kā vienas ceturtdaļas daļas Latvijas Universitātes Studentu padomes locekļu vai domes priekšlikuma, Latvijas Universitātes Studentu padome nākamajā sēdē lemj par valdes locekļa atbrīvošanu no amata. Ja valdes loceklis tiek atbrīvots no amata, tad Latvijas Universitātes Studentu padome nekavējoties lemj par jauna valdes locekļa ievēlēšanu. Valdes loceklis var atkāpties no amata. Ja valdes loceklis ir atkāpies, tad viņa pienākumus līdz nākamajai Latvijas Universitātes Studentu padomes sēdei pilda priekšsēdētāja nozīmēts cits valdes loceklis. Nākamajā sēdē Latvijas Universitātes Studentu padome ievēlē citu valdes locekli.

5. nodaļa. Dome

37. Dome ir Latvijas Universitātes Studentu padomes pastāvīgā institūcija, kas sastāv no Latvijas Universitātes Studentu padomes valdes locekļiem un Latvijas Universitātes fakultāšu studentu pašpārvalžu ievēlētiem locekļiem. Domes locekļu skaitu nosaka Latvijas Universitātes Studentu padome.

38. Domes sastāvā ietilpst vienāds skaits pārstāvju no katras Latvijas Universitātes fakultātes studentu pašpārvaldes.

39. Latvijas Universitātes fakultāšu studentu pašpārvalžu pārstāvji veido vairāk nekā pusi no domes locekļu skaita.

40. Dome sanāk uz savām sēdēm ne retāk kā reizi divos mēnešos, iz-

ņemot akadēmiskos brīvlaikus, kad tā sanāk pēc vajadzības.

41. Dome ir tiesīga lemt, ja domes sēdē piedalās ne mazāk kā puse no tās locekļiem.

42. Dome savus lēmumus pieņem ar klātesošo domes locekļu absolūto balsu vairākumu.

43. Domes uzdevums ir nodrošināt informācijas apmaiņu starp Latvijas Universitātes Studentu padomi un Latvijas Universitātes fakultāšu studentu pašpārvaldēm.

44. Domei ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt valdes un komisiju darbības pārskatu, kurš tām ir jāsniedz divu nedēļu laikā. Pēc valdes un komisiju darbības pārskata saņemšanas dome ir tiesīga pieprasīt Revīzijas komisijas atzinumu par valdes un komisiju darbību.

45. Domes locekļiem ir tiesības pieprasīt priekšsēdētājam informāciju par Latvijas Universitātes Studentu padomes institūciju sēžu norises laiku un vietu, pieņemtajiem lēmumiem un to izpildi.

6. nodaļa. Revīzijas komisija

46. Revīzijas komisiju ievēlē Latvijas Universitātes Studentu padome no sava vidus.

47. Revīzijas komisijas locekļu skaitu nosaka Latvijas Universitātes Studentu padome.

48. Revīzijas komisijā nedrīkst ietilpt valdes locekļi.

49. Revīzijas komisija sanāk ne vēlāk kā divu nedēļu laikā pēc tās izveidošanas un ievēlē savu priekšsēdētāju.

50. Revīzijas komisija ir tiesīga lemt, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse komisijas locekļu.

51. Revīzijas komisija savus lēmumus pieņem ar klātesošo komisijas locekļu absolūto balsu vairākumu.

52. Valdei ir pienākums ne mazāk kā divas reizes gadā pirms Latvijas Universitātes Studentu padomes kārtējās sēdes iesniegt Revīzijas komisijai pārskatu par savu darbību.

53. Revīzijas komisija sagatavo savu atzinumu par valdes pārskatu un iesniedz to Latvijas Universitātes Studentu padomei.

54. Pēc valdes pārskata uzklaušanās Latvijas Universitātes Studentu padomes sēdē Revīzijas komisijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona nolasa Revīzijas komisijas atzinumu par valdes pārskatu.

55. Revīzijas komisijai ir pienākums ne retāk kā reizi gadā veikt Latvijas Universitātes Studentu padomes grāmatvedības pārbaudi un iesniegt Latvijas Universitātes Studentu padomei pārbaudes atzinumu. Latvijas Universitātes Studentu padome uzklauša šo atzinumu savā kārtējā sēdē pēc tā iesniegšanas.

56. Ja Revīzijas komisijas loceklis atkāpies no amata nākamajā kārtējā Latvijas Universitātes Studentu padomes sēdē ievēlē jaunu Revīzijas komisijas locekli uz atlikušo Latvijas Universitātes Studentu padomes pilnvaru laiku.

7. nodaļa. Finanses

57. Latvijas Universitātes Studentu padomes finansu līdzekļus veido fizisko un juridisko personu ziedojumi, ienākumi no uzņēmējdarbības, valsts piešķirti līdzekļi un citi ienākumi, kuru iegūšana nav aizliegta ar likumu.

58. Latvijas Universitātes Studentu padomei ir tiesības ierīkot biroju un pieņemt algotus darbiniekus.

59. Latvijas Universitātes Studen-

tu padome reizi gadā pieņem savu budžetu.

60. Latvijas Universitātes Studentu padomes īpašumus un naudas summas budžetā un Latvijas Universitātes Studentu padomes lēmumos noteiktā kārtībā pārvalda valde.

61. Izbeidzot Latvijas Universitātes Studentu padomes darbību, tās līdzekļi un īpašums pēc saistību nokārtošanas nonāk tās tiesību un pienākumu pārmantotajās Latvijas Universitātes institūcijas īpašumā, vai, ja tādas nav, Latvijas Universitātes īpašumā.

8. nodaļa. Satversmes pieņemšanas un grozīšanas kārtība

62. Latvijas Universitātes Studentu padomes Satversmi pieņem un groza Latvijas Universitātes Studentu padome pēc valdes, domes vai ne mazāk kā vienas desmitās daļas Latvijas Universitātes Studentu padomes locekļu priekšlikuma.

63. Latvijas Universitātes Studentu padomes Satversmi pieņem un groza ar visu Latvijas Universitātes Studentu padomes locekļu absolūtu balsu vairākumu.

64. Ja ne mazāk kā pieci simti Latvijas Universitātes studējošie iesniedz valdei Latvijas Universitātes Studentu padomes lēmuma projektu, tad valdei ir pienākums nedēļas laikā sasaukt Latvijas Universitātes Studentu padomes ārkārtas sēdi tā apstiprināšanai. Ja Latvijas Universitātes Studentu padome neapstiprina lēmuma projektu negrozītu, tad valde to nodod Latvijas Universitātes studējošo nobalsošanai ne vēlāk kā mēnesi pēc Latvijas Universitātes Studentu padomes lēmuma pieņemšanas.

65. Latvijas Universitātes Studentu padomes Satversme un tās grozījumi stājas spēkā pēc apstiprināšanas Latvijas Universitātes Senātā.

9. nodaļa. Pašlikvidācijas kārtība

66. Latvijas Universitātes Studentu padome var pieņemt lēmumu par pašlikvidāciju pēc ne mazāk kā puses visu Latvijas Universitātes Studentu padomes locekļu priekšlikuma ar visu Latvijas Universitātes Studentu padomes locekļu vienprātīgu lēmumu.

67. Latvijas Universitātes Studentu padomes lēmums par pašlikvidāciju jāapstiprina Latvijas Universitātes Senātā.

Pārejas noteikumi

1. Latvijas Universitātes Studentu padome līdz 2000.gada augustam sagatavo un pieņem Vēlēšanu nolikumu, kas atbilst šai Satversmei.

2. Saskaņā ar šo Satversmi un Vēlēšanu nolikumu Latvijas Universitātes Studentu padome 2000. gada septembrī rīko pirmstermiņa vēlēšanas.

3. Dienu, kurā notiek vēlēšanas un kurā sanāk jaunievēlētā Latvijas Universitātes Studentu padome, nosaka Vēlēšanu nolikuma Pārejas noteikumi.

4. 2000.gada ievēlētās Latvijas Universitātes Studentu padomes pilnvaras beidzas 2002.gada pavasara semestra pirmajā nedēļā.

Studentu padomes lapa

Pēdējais brīvsolis pirms studijām

Septembra trešajā nedēļā, šķiet, ir par vēlu atcerēties notikumus sensenos laikos, pirms lielajiem ūdensplūdiem – proti, š.g. 3.septembrī, kad tūkstoši pirmkursnieku kopā ar saviem atbalstītājiem un draugiem svinīgi un atrīvoti kļuva par pasaulē labākās Universitātes labāko daļu - LU studentiem.

Pasākuma svinīgā daļa – tusiņš Doma laukumā, kuru rīkoja LU kultūras, mākslas un izglītības jaunrades fonds "Juventus", kaut to pavadīja nebeidzamas un auksti nogurdinošas lietusgāzes, bija svētku noskaņu radošs, iepriecinošs un daudzskaitlīgs. Priecē, ka pirmā kursa studenti tik ātri sajuta vienotību, kura valda un kurai ir jāvalda studentijā. Lāpas iedegšanas prieks bija lielāks par samirkušo dedzināšanas procesu, fizmatu oranžās galvassegas bija spožākas par oranžu valstsvīru politiskām runām, korporāciju studentu elegances pārspēja peļķu un dubļu radītās neērtības. Mēs bijām vienoti – savā laikā savai Universitātei. Neaizmirst to nākamajos gados – tas būtu mūsu rūpests tagad.

Aristotelis nāca vēlāk – kad daudzi jo daudzi studenti Maskavas for-

štātē, Rīgas Sporta manēžas telpās kopā sagaidīja pirmo studiju dienu. LU Studentu padomes organizēto koncertu kuplīnāja vairāki Latvijā pazīstami mākslinieki, neskaitāmi konkursi, goda viesu uzrunas, Latvijas Studentu apvienības prezentācija, pat filma par Universitāti.

Koncerts sākās ar nelielu nokavēšanos, kuru kompensēja neredzēti azartiski un publiku iekustinošs Gunāra Kalniņa priekšnesums. Kaut cienījamajam māksliniekam bija jāuzstājas pustukšās zāles priekšā (pirmkursnieki vēl tikai priecājās par ilgi nedegošo lāpu), tas nebūt netraucēja šovam izdoties patiesi vērienīgi, līdz dziedāšanu un dejojāšanu jau pūlim nerimtīgi pieaugot.

Turpinājums bija vēl labāks – "Iļģi" jau sagaidīja pirmkursnieku orķestri. Tūkstoši uzgavilēja, remdēja slāpes no alus kausiem (faktiski – plastmasas glāzēm), dziedāja, dancoja, trakoja.

Tad nu sevi prezentēja Latvijas Studentu apvienība – provokatīvi, atklāti, erotizējoši un pat ekshibicionistiski – tie ir mūsu labākie kadri, studentijas zieds un krējums. Ekspreszidenta A.Malēja artistiskais dziedājums radīja emocijas visām klātesošajām daiļā dzimuma pārstāvēm.

Filma par mūsu *Alma mater* bija

jau dažu redzēta Pateicības vakarā rektoram Jurim Zaķim, taču lielam lielais vairums nebija redzējis šo odu mūsu Universitātei, kura tika skandēta mistiskā "Jāņa Kalniņa" balsī. Pēc filmas īsu uzrunu teica mūsu ģenerālsponsors Hansabankas vadītāja Ingrida Blūma (Paldies Hansabankai! Ko mēs būtu bez jums iesākuši!). Tad jaunos studentus apsveica rektors profesors Ivars Lācis, aicinot uz skatuves Aristoteli.

To nu atcerēsies ikviens pirmkursnieks – rūcoši, dimdoši, ugunīgi un pārsteidzoši ieradās "pasākuma nagla" – Aristotelis. Rudi sirmās krēpes, biežā bārda (tetovētā roka), lāpas, ādās tērptie pavadoņi – šovs, kuru mēs gaidījām un sagaidījām. Studentu ovācijas un Aristoteļa skatuviskais šarms – tā bija garantija panākumiem.

Lai emocijas nerimtu, turpinājumā spēlēja "vecie zaldāti" – "Līvi". Un atkal pierādījās tas, kas nu jau ir aksioma – Līvi ir mūžam dzīvi!

Līviem sekoja jaunās zvaigznes – "Exit" un "Logo". Šīs grupas priecēja ar spēju piesaistīt sev jau lēnām pagurstošos klausītājus (dažs pagura tiktāl, ka bija spiests atlaisties Manēžas tribīnēs). Angļu mēlē un dzimtajā valodīnā darinātās

Aristotelis ar savu šarmu apbūra ne vienu vien pirmkursnieci

dziesmas bija dažādas, spēcīgas, atraktīvas un publikas mīlētās – daudzās ar lielu hitu potenciālu.

Noslēgumā klausītājus iepriecināja Jelgavas jaunā grupa "Zaļās saules" un diskotēka DJ Andra vadībā. Pussešos bodīte bija jāklapē ciet un atlikušie svinētāji aizklīda miglainajās Latgales priekšpilsētas ielās, lai dotos uz savu pirmo studiju dienu (cik no viņiem tur arī nokļuva – neņemam galvot).

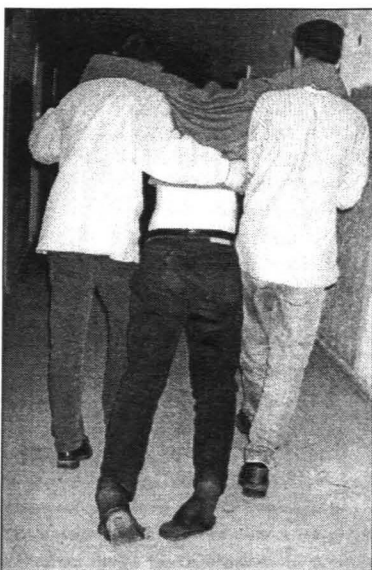
Pasākums bija saturiski bagāts un

izklaidi nodrošināošs – ko vēl vairāk varam vēlēt?

Paldies Hansabankai, Latvijas Universitātei, Kolumbus tūrisma agentūrai, CV-Online, radio SWH, LNT, Dienai Repro, Cēsu alum, Lays čipsiem par atbalstu; apsardzei un tehniskajiem darbiniekiem par centīgu un labo darbu; Sporta manēžai par pacietību un atsaucību; organizatoriem par organizēšanu un JUMS – mani studenti – par ierašanos lieliskajā pasākumā!

VĒROTĀJS

Pirmā nedēļa...

Pēc saķeršanās ar dežuranti

Sveikiņi, jaunieta un jaunieši, kuri dzīvo kojās, un pārējie kopmītņu interesenti! Pagājusi pirmā kojās pavadītā nedēļa. Nu kā? Ceru, ka neesat ieslīguši dziļā depresijā, kas saistīta ar aklimatizāciju studentu dienesta viesnīcā.

Droši vien esat sakopuši un iekārtojuši savas jaunās mājas un likvidējuši iepriekšējo koju iemītņieku atstātās pēdas. Tā, piemēram, kāds jaunietis (un droši, ka ne viens vien)

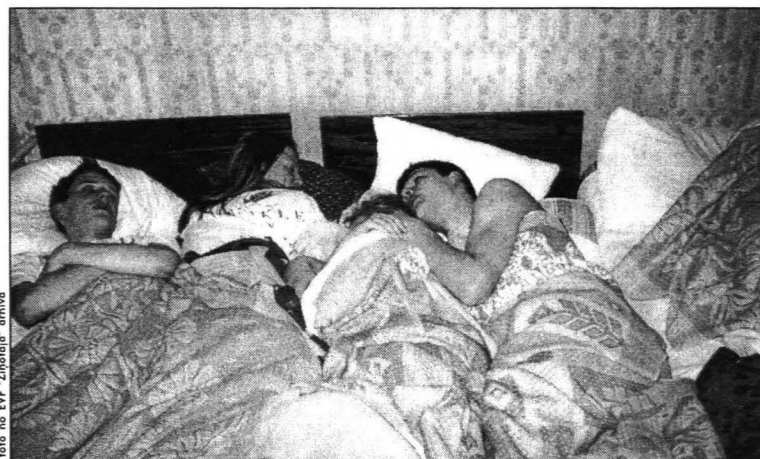
pagājušajā nedēļā ar manāmu riebuma izteiksmi seja apbēra kādu mazu dzīvnieciņu, iznesot to uz šaufelītes no savas istabiņas. Iesakām drēbes un veļu nesakrāt lielā kaudzē, jo mazie dzīvnieciņi ir iecienījuši tādās vietās ierīkot midžepus un radīt pēcnācējus. Mazie draugi – ūsaini turpina kutināt mūsu nervus un naktīs šausmīgi skaļi auļo. Pēc pēdējiem novērojumiem, tarakāniem krītot no sienas, tie izdala klusam paušķim līdzīgu skaņu (ja ūsainis ir gana liels). To iznīdēšanai noder čības, kurpes, sporta apavi un citi jums pieejamie palīg-līdzekļi ar plakanu virsmu. Starp citu, mums vēl ir veicies, jo agrāk – pirms pārdesmit gadiem – kojās ir bijuši sastopami tādi dzīvnieki kā blaktis. Tā ka esam mazliet varbūt pat privilēģētā stāvoklī, salīdzinot ar mūsu vecākiem, kuri studējuši agrāk.

Studentu interešu aizstāvji – fakultāšu pašpārvalžu un LU Studentu padomes censoņi – ir panākuši plakāta novākšanu par īres maksas iekasēšanu par veselu semestri uz priekšu. Sadarbojoties LU Saimniecības daļai un studentiem, ir sagatavots līgums, kurš būs jāslēdz katram dienesta viesnīcā dzīvojošam studentam ar administrāciju. Šis līgums paredz abām līguma slēdzēju pusēm pienākumus un atbildību līguma darbības laikā. Mīļie studenti, arī mums par kaut ko ir jāatbild – par izsniegtajām mēbelēm, veļu un, ja tādi ir, nodarītajiem zaudējumiem dienesta

viesnīcas administrācijai un LU īpašumam. Tiek izstrādāti arī dienesta viesnīcu iekšējās kārtības noteikumi. Diemžēl studentu aktīvistu lielās aizņemtības dēļ to izstrāde kavējas.

Jāatzīst, ka, nomainoties durvju sargiem, ir pasliktinājusies iekšā tīkšana kopmītņēs. Ja gadās atgriezties "mājās" vēlu naktī un jūs esat pierādījuši, ka tiešām dienesta viesnīcā dzīvojat un ir nepieciešama iekļūšana tajās, atveroties durvīm, jūs nereti pavada dežuranta pukošanās par vēlo pārnākšanu un draudi nākošo reizi neielaiest. Dienesta viesnīcas durvis rotā uzraksts, ka tās slēgtas no 24.00 – 06.00. Rodas jautājums: par ko gan tiek maksāts dežurantiem – par kārtības nodrošināšanu kojās un ienākošo personu kontroli un dokumentu pārbaudi vai par gulēšanu nakts stundās un cilvēktiesību pārkāpšanu. Saimniecības daļas aizbildinājumi par mazo samaksu dienesta viesnīcās strādājošajiem nešķiet pietiekošs iemesls, lai nesekmētu kārtību un nenodrošinātu iedzīvotāju brīvu pārvietošanos.

Tā kā tagad pārsvarā durvju sargi ir daiļā dzimuma pārstāves, arī kojās notiekošā kontrole ir pasliktinājusies. Kā gan iereibuši jaunieši varētu "ņemt pierē" kādas sievietes iebildumus par nekārtību celšanu. Ja jums par traucēkli ir uzradušies skaļš uzvedības kaimiņi, nāksies taisnību meklēt pašiem, nedaudz

Veiksmīgs sirojums

riskējot ar savu veselību. Kaut gan šīs dežurantes arī necenšas īpaši iesaistīties taisnības un kārtības cīņās un labākajā gadījumā iesaka zvanīt policijai, un visnotaļ laipni piešķir tuvākā iecirkņa tālruna numuru. Mobilu telefonu īpašniekiem policijas izsaukšana nekārtību gadījumā ir stipri atvieglota. Tikai jāreķinās ar to, ka kārtībnieki ieradīsies ne ātrāk kā pusstundas laikā. Vēl kā risinājums konfliktsituāciju risināšanā var noderēt kāds prāvas miesas būves draugs un paziņa, kuru respektē pārējie jūsu istabiņas kaimiņi.

Rit mācību gada pirmās nedēļas, un studenti uzsāk arī pretējā dzimuma meklējumus. Tā pirmās nedēļas sākumā jau tika novērotas tādas va-

sarā jau aizmirstas parādības kā pušu nakts sirojumi pie meiteņu istabiņu durvīm, kas tiek pavadīti ar skaļu balsu murdoņu, un vīrišķīga stipruma klauvējieni pie durvīm. Tādā veidā tiek testētas visas istabiņas bez izņēmuma, kurās varētu dzīvot meitenes. Mierīgākas meklēšanās pazīmes vērojamas koridoros, kuros smēķējot satiekas dažādi jaunieši un sapazīšanās turpinās ar fotoalbumu apskati un citām jautrībām. Nu ko, jaunieši – lai jums veicas šajā dabas likumu pasaulē. Vēlam jums atrast ābola otru pusīti, un atcerieties – šie ir vislielāko iespēju gadi.

Vecā koju žurka
SARKANAA
sarkanaa@hotmail.com

Būt vai nebūt studentam ...

Sākoties jaunam akadēmiskajam gadam, esam nonākuši pie secinājuma, ka arvien vairāk LU studējošo sāk ievērot LU studiju kārtību un izmantot augstskolas piedāvātās iespējas, t.i., ievēro pierakstīšanās un reģistrācijas nedēļas termiņus, "sāk skaitīt kredītpunktus" un motivēti izvēlas brīvās izvēles daļas studiju kursus.

Pierakstīšanās un reģistrācijas nedēļā, kas šajā semestrī bija no 28.augusta līdz 1.septembrim, sastapāmies ar problēmām, kas traucēja operatīvi informēt studentus par rudenis semestra studiju programmu nodarbību plānojumu un brīvās izvēles daļā piedāvātajiem studiju kursiem, jo netika ievēroti plānojuma iesniegšanas termiņi, piemēram, Ekonomikas un vadības fakultāte, Juridiskā fakultāte un Medicīnas fakul-

tāte tos iesniedza tikai ceturtajā reģistrācijas dienā, vispār neiesniedza - Grāmatvedības institūts un Fizikas un matemātikas fakultāte.

Daudzos gadījumos pie neinformētības ir vainīgi paši studenti, kas neizlasa "Studiju ceļvedi", neseko informācijai fakultātē vai nekonsultējās pie studiju programmas padomnieka.

Tādēļ aicinām:

- Iepazīties ar LU studiju kursu

reģistru (LU mājas lapa (www.lu.lv) – LUIS – Informācija par kursiem;

- Sekot informācijai fakultātē;

- Konsultēties pie savas studiju programmas padomnieka par studiju programmas plānu visiem studiju gadiem un studiju kārtību;

- Nepieciešamības gadījumā konsultēties pie studiju programmas direktora;

- Nepieciešamības gadījumā ar padomu palīdzēs arī studenti fakul-

tātes pašpārvaldē.

Ja nu tiešām neizdodas atrast atbildi uz jūsu interesējošiem jautājumiem, tad centisimies palīdzēt, taču izdarīt to var tikai tad, ja students pats to vēlas.

INTA JAUNZEME
LU Studiju padomnieku centrs –
Raina 19, 127. telpa,
E-pasts: spc@lanet.lv
T. 7034412, 7034410